

Фота Уладзіміра ШЛАПАКА

Спяцenne творчасці, талентаў, мастацтва. Рэспубліканская грамадска-культурная акцыя “Марафон адзінства” крочыць па краіне. Энергіяй згуртаванасці першым зарадзіўся горад Маладзечна.

Працяг тэмы на стар. 4—5

На сустрэчу былі запрошаны віцэ-прэм’ер Ігар Петрышэнка, намеснік Кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Аляксандр Ягораў, міністр працы і сацыяльнай абароны Наталія Паўлючэнка, міністр фінансаў Юры Селверстаў, старшыня Федэрацыі прафесіянаў Беларусі Юрый Сянько.

Гаворка ішла аб сацыяльнай падтрымцы слабаабароненых катэгорый грамадзян. “Тэма важкая. Сацыяльна абароняныя дзяржава. Зразумела, што ў такой сітуацыі, пры такой палітыцы мы і пенсіянераў, і інвалідаў, і дзяцей-сірот павінны падтрымліваць. Па тым, як мы вырашаем гэтыя пытанні, робяць выснову пра ўладу”, — сказаў Прэзідэнт.

— Сацыяльныя праграмы, між іншым, у нас у краіне вельмі шырокія. Наша эканоміка дае магчымасць накіраваць больш грошай менавіта ў гэтую сферу, што мы і робім, — адзначыў беларускі лідар.

Аляксандру Лукашэнку быў прадстаўлены праект ападкавага дакумента. За сталом сабраліся яго распрацоўшчыкі.

— Што вы прапануеце прыняць і ці зможам мы гэта выканаць? — звярнуў увагу Кіраўнік дзяржавы.

Адно з пытанняў — падтрымка пенсіянераў. — Мы ў гэтым годзе двойчы паднімали пенсіі. 10% і 5%. Пенсіянеры ёсць пенсіянеры. Іх мы падтрымлівалі і будзем падтрымліваць. Яны павінны жыць нармальна, — падкрэсліў Прэзідэнт.

Аляксандр Лукашэнка ўхваліў жаданне гэтай катэгорыі грамадзян працягваць працаваць.

— Аб тым і прафсаюзы заўважылі і гэтак далей. Зразумела, каб людзі працавалі, павінны быць створаны нармальныя ўмовы. І запатрабаваны на

рынку працы, як вядома, вельмі вялікая, — адзначыў беларускі лідар.

На сустрэчы таксама абмяркоўваліся шматдзетныя сем’і. “Так, мы будзем падтрымліваць тых, хто нараджае дзяцей, і сабліва тых, у кого пяцёрка дзяцей і больш (ёсць і такія), — запэўніў Кіраўнік дзяржавы.

Па жытлі мы сто працэнтаў вырашчылі пытанне, а гэта — найважнейшае пытанне. Мы таксама вырашчаем пытанне на сямейным капітале. Прынялі вельмі сур’ёзныя рашэнні, — канстатаваў Аляксандр Лукашэнка.

Разам з тым Прэзідэнт зрабіў акцэнт на выпадках, калі з-за нядабайных бацькоў сацыяльная падтрымка не даходзіць да дзяцей. Па словах лідара, належыць усталяваць пэўны кантроль за некаторымі сем’ямі.

— Пазіцыю маю вы ведаеце: мы павінны падтрымліваць тых, каго трэба падтрымліваць, а той, хто павінен працаваць і зарабляць сам, — павінен працаваць і зарабляць, — заявіў Аляксандр Лукашэнка.

Па выніках нарады Кіраўнік дзяржавы ўхваліў праект указа па сацыяльнай падтрымцы, але асобныя палажэнні дакумента яшчэ варта ўласканаліць. У прыватнасці, прапанаваныя змяненні датычацца зняцця абмежавання па меры пенсій у пенсіянераў, якія працуюць, адміністрацыя (разлікаў) і назначэння пенсій для будучых пенсіянераў, пенсійнага забяспечэння шматдзетных бацькоў, бацькоў дзяцей-інвалідаў, а таксама магчымасці атрымання пенсіі дома.

Падрабязней — на сайце president.gov.by

Аб удасканаленні сацыяльнай падтрымкі

Эканоміка нашай краіны дазваляе накіраваць больш грошай на сацыяльную падтрымку грамадзян. Аб гэтым Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка заявіў 15 кастрычніка, прымаючы чыноўнікаў з дэкладам аб удасканаленні сацыяльнай падтрымкі насельніцтва.

3 нарады

Чарговая апаратная нарада міністра культуры Рэспублікі Беларусь Анатолія Маркевіча з начальнікамі ўпраўленняў і аддзелаў міністэрства прайшла 16 кастрычніка. Дзякуючы відэасувязі ў пасяджэнні таксама паўдзельнічалі кіраўнікі ўпраўленняў культуры абласных выканаўчых камітэтаў.

Была заслухана справаздача аб падрыхтоўцы Дзён культуры Беларусі за мяжой і адпаведных мерапрыемствах іншых дзяржаў у нашай краіне, якія мяркуюцца здзяйсніць да канца 2024 года. У прыватнасці, гаварылі пра Дні культуры Кыргызстана, запланаваныя з 23 па 28 кастрычніка.

Абмяркоўваўся адбор творчых нумароў таленавітай моладзі з адукацыйных устаноў сферы культуры для будніх імпрэз. Падзелены прамежкавыя вынікі і распрацаваны падыходы да арганізацыі праглядаў студэнтамі і навучніцамі кінастужкі “Кіраўнік год”.

Вылучалася асветленне срокамі масавай інфармацыйнай змен у заканадаўстве аб рамеснай дзейнасці, размяшчэнне адпаведных экспертных тлумачэнняў, а таксама папаўненне спісу творчых сабораў-співаў, пераможцаў якіх дазваляюць паступіць без іспытаў ці па-за конкурсам у навучальныя ўстановы галіны культуры.

Удзельнікі нарады акрэслілі патрабаванні да плана перспектывных напрамкаў дзейнасці Установы культуры ў рэгіёнах для абмену досведам на 2025 год. Звернута ўвага на сістэму кантролю за выкананнем даручэнняў кіраўніка галіны на ўсіх узроўнях.

Акрамя таго, на сходзе абмеркавалі стан рэстаўрацыі Наваградскага замка і яе будучыню.

Шчаслівая сям’я — моцная дзяржава

Рэспубліканскі форум, круглы стол, тэматычныя конкурсы і забавляльныя праграмы. У Беларускай праходзіць Тыдзень бацькоўскай любові.

Старт святочнаму марафону далі 14 кастрычніка, у Дзень маці. Урачыстасці працягнуцца да 21-га — Дня бацькі. Паміж двюма датамі — шэраг мерапрыемстваў, падрыхтаваных рознымі інстытутамі.

Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу сумесна з Беларускай праваслаўнай царквой задалі форум “Размова аб важным: шчаслівая сям’я — моцная дзяржава” ў Польшку. Штогод праходзіць у гэтым горадзе маштабную гутарку вырасцілі, каб наблізіць гісторыю да сучаснасці, умацаваць сувязь нацыянальнай у перадачы моладзі шматлікавага вопыту выхавання беларусаў, высокіх маральных прыярытэтаў і сямейна-маральных каштоўнасцей.

Пад эгідай Міністэрства аховы здароўя адбыўся круглы стол “Здаровая сям’я — моцная дзяржава”. Міністэрства адукацыі падрыхтавала фестываль сямейных практык “Суперсям’я”, Міністэрства працы і сацыяльнай абароны — дзялячую пляцоўку “Бацькоўства і кар’ера: як сумішчаць” і ўшанаванне пераможцаў VI Рэспубліканскага конкурсу “Сям’я года”. Вынікі творчага саборніцтва “Сям’я! Служым разам!” падволяць Міністэрства ўнутраных спраў, а Міністэрства інфармацыйна-арганізацыйнае фінал конкурсу сродкам СМІ “Моцная сям’я — моцная дзяржава”.

Так, Малалітвы тэатр эстрады прадставіў у Палацы Рэспублікі шоу-праграму “Матчына святка”. Беларускае дзяржаўнае музей гісторыі Вялікай Айчыннай вайны дзякуючы ахвяраў і гэсцей сталіцы на серыю мерапрыемстваў. Гэта і аглядына экскурсіі, падчас якіх раскрытавацца тэма подзвігаў маці, бацькаў, сем’яў ігуагма ліха-леці, і квіэз “Адна сям’я — адна перамога” — пазнавальнае падарожжа па музейных залах. Таксама зладжаны паказ стужкі “Дзеці партызанаў” (1954, “Беларусьфільм”) ў прасторы “Музей для дзяцей” юных наведвальнікаў і іх бацькоў чакаюць майстар-класы па стварэнні паштоўкаў. “Букет для мамы” і “Мой тата найлепшы”, Правозіцкая віктарыя “Пытанні для ўсёй сям’і”. Працую інтэрактыўная зона “Сямейная галерэя”. Дадуць, да акцыі “У маю ўсёй сям’і” далучаліся і іншыя карбрышны краіны. Установы прадуладзельні зніжкі на квіткі і басплатны ўваход для шматдзетных сем’яў.

Шматлікія праграмы да Тыдня бацькоўскай любові прэзентуюць сфера культуры. Урачыстыя дыромыні, акцыі-вішыванні праходзіць гісторыю да сучаснасці, умацаваць сувязь нацыянальнай у перадачы моладзі шматлікавага вопыту выхавання беларусаў, высокіх маральных прыярытэтаў і сямейна-маральных каштоўнасцей. Установы прадуладзельні зніжкі на квіткі і басплатны ўваход для шматдзетных сем’яў.

Пад увагай Першага

Косаўскі палацава-паркавы ансамбль — сапраўды архітэктурны чуда. Сёння гэтую адноўленую гісторыка-культурную каштоўнасць можна убачыць ва ўсёй краіне.

Комплекс узвела сям’я магнацкай і прамысловуаў Пуслоўскіх у 1838 годзе. Аўтарам праекта быў вараўшкі архітэктар Францішак Яшчэла. А над унутраным дэкарава-праектнай дакументацыяй. А ў 2007-м палацава-паркавы ансамбль звязаны з тым, што непадалёк знаходзіцца сціплая драўляная сядзіба, дзе ў 1746-м нарадзіўся Тадэвуш Касцюшка. Сярод гэсцей палаца ў розныя часы былі Напалеон Орда, Генрык Сянкевіч, Эліза Ажэшка.

Аднак лёс вельмінага збудавання, якое стала сімвалам сваёй эпохі, складалася няпроста. Раскошная рэзідэнцыя, што калісьці дзівіла прыгажосцю і багатам, да канца Вялікай Айчыннай вайны ператварылася ў выпаленна руіны...

Сур’эзна аб аднаўленні архітэктурнай перліны загаварылі толькі ў 2004-м. На працягу трох гадоў спецыялісты прапраемства “Брэст-рэстаўрацыя” працавалі над навукова-праектнай дакументацыяй. А ў 2007-м палацава-паркавы ансамбль унеслі ў Дзяржаўны спіс гісторыка-культурных каштоўнасцей, годам пазней — у дзяржаўную інвестпраграму.

Рэстаўрацыя ж стартвала па даручэнні Прэзідэнта Беларусі ў 2008-м. Фінансаванне вылося на прыгэтны рэзідэнцыяў з рэспубліканскага і абласнога бюджэтаў. Аднак сподкі паступалі нераўнамерна, што садзейнічала выкананню планавых тэрмінаў аднаўлення.

1 чэрвеня 2018 года Аляксандр Лукашэнка падпісаў распараджэнне

№ 113рп “Аб падтрымцы культуры і мастацтва”. Дакумент зацвердзіў рашэнне савета фонду Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь па падтрымцы культуры і мастацтва, якое прадуладзельвала вызваленне сродкаў для рэалізацыі трох праектаў. У прыватнасці, для выканання рэстаўрацыйных работ у Косаўскім палацава-паркавым ансамблі.

У выніку праца на аб’екце закіпела. Ужо ў 2019-м ствараецца дзяржаўная ўстанова культуры “Косаўскі палацава-паркавы комплекс”, у склад якой увайшлі музей-сядзіба Касцюшкі і палац Пуслоўскіх. А ў канцы 2022-га адбылося ўрачыстае адкрыццё палаца.

Усяго за няпоўныя 15 гадоў у рэканструкцыю комплексу ўклалі звыш 34 мільёнаў беларускіх рублёў.

Юбілейны “Лістапад”

Аб’яўлены праграма і склад журы XXX Мінскага міжнароднага фестывалю “Лістапад”, які распачнецца праз два тыдні. Публіка убачыць 137 фільмаў у рамках самаі конкурсаў.

У катэгорыі ігравага кіно сёлета пачаюць 18 стужак, многія з якіх ужо набылі прызнанне крытыкаў і вядомасці. Гэта карціны “Усё, што нам заацца светлым” (атрымае гран-пры на Канскім фестывалі), “Снег у маім двары” (прыз за найлепшую рэжысуру на Шанхайскім міжнародным кінафестывалі), “Кракадзілавы слёзы” ды іншыя. Што да журы, у яго складзе — кітайскі акцёр і прадзюсар Лэй Хань, іранскі рэжысёр Нушын Мераджы, расійскі прадзюсар, рэжысёр і акцёр Ігар Угольнікаў, генеральны дырэктар мінскага прадрпемства “Кінавізлапракат” Уладзімір Карачоўскі, сербская актрыса і рэжысёр Івана Жыган, дырэктар кінатэатра і кінафестывалю у Пусане Кім Джын Хо, расійскі крытык Аляксандр Семяноў.

У конкурсе неігравых фільмаў паўдзельнічаюць 12 карцін. Адрыце паказ “Залатая эпоха”, што расказвае пра самыя плённыя, яркі і паспяхова перыяды ў гісторыі беларускага кіно. Публіку чакаюць дакументальныя стужкі “Галоўная кропачка генерала Карышывава” і “Вартанне”, прысвечаныя вызваленню нашай краіны ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Не менш яскравы фільм — “Тургенюўскія беларусы” — распавядае пра ўнікальныя побыт і культуру нашых сучайчынікаў з вёскі Тургенеўка Іркуцкай вобласці. Алізьеваць карціны будучы галоўны дырэктар тэлеканала “Беларусь 3” Наталія Марыянава, сцэнарыст, акцёр і пісьменнік Гіві Сіхарулідзі і рэжысёр-дакументаліст Артур Чалда.

Даменіка Лукіні і Кірыл Халецкі. Зааюленыя стужкі — “Шамбала”, “Горад ветру”, “Схватка” ды іншыя.

Вяртаюцца ў праграму два конкурсы: нацыянальны, у якім удзельнічаюць карціны айчынных рэжысёраў, і нацыянальны кінашкёл, што прадамнаструе працы студэнтаў кінамагараграфічных ВНУ.

Конкурс анімацыйных фільмаў — абсалютны рэкардсмен: у гэтай катэгорыі прадставіць 50 стужак з 24 дзяржаў. Самыя чаканыя — “Кніга рэзідэнтаў” Аляксея Аляксеева, “Косцюшка” Наталіі Фелчанка, “Кіць” Арыяны Нікіфаравы. У журы — аніматар-віртуоз Рым Шарфудзінаў, а таксама выдатныя мастакі-пастановаўшчыкі Такумі Тамідзі і Аляксандр Ленскі.

У агульну агульну “Лістападзіка” пакажучы восем работ. Сярод іх — “Песня Сір’ян”, прэм’ера студыі “Беларусьфільм”.

У межах конкурсу “Кіно моладзі” прэзентуюць 11 карцін, якія будучы судзіць Дзавід Імамвердзіев, дамаініка Лукіні і Кірыл Халецкі.

Па старонках календара

18 кастрычніка нарадзіўся Уладзімір Іосіфавіч Уладзімірскі (сапраўднае прозвішча Малейка, 1893—1971) — акцёр. Народны артыст БССР і СССР. У 1924—1959-м працаваў у Купалаўскім тэатры. Стаў другім у гісторыі народным артыстам БССР (пасля Уладзіслава Галубка). Падчас Вялікай Айчыннай вайны ўзначальваў франтавую тэатральную брыгаду.

20 кастрычніка з’явіўся на свет Міхаіл Рыгоравіч Шуманскі (1920—1982) — спявак (тэнар). Заслужаны артыст БССР. З 1940-га — саліст Дзяржаўнага акадэмічнай харавой капэлы БССР.

21 кастрычніка нарадзіўся Іван Якаўлевіч Фялісаў (1920—1994) — мастак. Заслужаны работнік культуры БССР. Удзельнік Вялікай Айчыннай вайны. Працаваў у розных жанрах станковага жывапісу.

22 кастрычніка 1940 года з’явіўся на свет Валерыі Фёдаравіч Жыгала — рэжысёр дакументальнага кіно. Сярод работ твораў — карціны пра прыроду, фальклор, культуру і гісторыю Беларусі.

23 кастрычніка нарадзіўся Лілія Яфрэмаўна Стасевіч (1921—1999) — актрыса, дыктар радыё. Заслужаная артыстка БССР. З 1944-га працавала ў тэатры імя Я. Купалы. У 1948—1980 гадах — дыктар на Беларускай радыё. Таксама выкладала ў Беларускай тэатральна-мастакім інстытуце (1956—1963, 1971—1975).

24 кастрычніка 1942 года з’явіўся на свет Іван Піліпавіч Супруніч — скульптар, самадзейны мастак-графік, разьбяр па дрэве. Народны майстар Рэспублікі Беларусь, лаўрэат прэміі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь “За духоўнае адраджэнне”.

24 кастрычніка прыйшла на свет Яліна Казіміраўна Глебушкая (1901—1978) — актрыса. Народная артыстка БССР. Служыла ў тэатры імя Я. Каласа.

24 кастрычніка — дзень нараджэння кінарэжысёра Юрыя Міхаілавіча Стальмакова (1902—1958). Заслужаны артыст БССР. Працаваў на кінастудыях СССР, у тым ліку на студыі “Савецкая Беларусь” (1932—1941), на “Беларусьфільме” (з 1945-га). З 1935 года здымаў дакументальныя стужкі.

Тут усе —

“Марафон адзінства”

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка аб’явіў старт усебеларускай акцыі “Марафон адзінства” на патрыятычным форуме, што праходзіў у “Мінск-Арэне” 17 верасня.

Першым пунктам у маршруце маштабнага грамадска-культурнага праекта стала Маладзечна. Дзякуючы узгодненай працы арганізатараў, срод якіх і Міністэрства культуры, акцыя згуртавала тысячы людзей розных узростаў і сфер дзейнасці.

НЯНУДНЫЯ НЯЛЕКЦЫ

У Маладзечна марафон завітаў 11 кастрычніка. Па мясцовых прадрэпрэемствах прайшлі экскурсіі для журналістаў і блогераў. Так, праз інфляёнсеру, пра маштабную падзею і дасягненні рэгіёна даведаліся не толькі прыхільнікі традыцыйных СМІ, але і чытачы інтэрнэт-рэсурсаў.

Паралельна ў Маладзечанскім дзяржаўным політэхнічным каледжы стартвалі “Нянудныя Нялекцы”. Сустрэчы ў фармаце шчырай, свабоднай гутаркі з моладдзю плануюць правесці па ўсіх гарадах, якія ахопіць маршрут акцыі. Першая ж была прысвечана філасофскаму асэнсаванню важнасці выбару ў жыцці чалавека. Падзяліцца каштоўным досведам прыехалі намеснік міністра адукацыі Кашырына Пятручка і юная спявачка, пераможца міжнародных конкурсаў Стася Корсак.

ЗНАКАВАЯ СУСТРЭЧА

Наступным днём зранку дзясяткі гасцей і жыхароў горада сабраліся ля чыгуначнага вакзала. У зале чакання адбылася “Знакавая сустрэча” з касманаўтамі — Героем Беларусі Марынай Васілеўскай і Героем Расіі, ураджэнцам на-

шай краіны Алегам Навіцкім, а таксама дэпутатам Палаты прадстаўнікоў і дырэктарам Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі Валзімам Гігіным. Дарчы, ладзіць падобныя мерапрыемствы з удзелам знакамітайся планууюць у кожным населеным пункце, куды завітае “Марафон адзінства”.

Дзякуючы неформальнай абстаноўцы гутарка атрымалася жывой, разнастайнай і насычанай. Госьці, у адрас якіх прагучала мноства пытанняў, разказвалі аб прафесійных заслугах і любімых кнігах, дзяліліся яркімі эмоцыямі, якія прынеслі нядаўні паезд на арбiту, прапагандулі асабістыя інструкцыі, як дамагчыся поспеху.

Закранулі спікеры і такія важныя тэмы, як захаванне і прымяжэнне дасягненняў нашай краіны, абарона яе традыцый і гісторыка-культурнай спадчыны, зберагненне агульнадзяржаўнага парадку, згоды і адзінства.

— Ганарус тым, што нарадзілася ў Рэспубліцы Беларусь! І тым, што мы раскідалі наш сцяг на Міжнароднай касмічнай станцыі на вышыні 400 кіламетраў! — заўважыла Марына Васілеўская. — Наша адзінства ў народзе, гісторыі, традыцыях і сяброўстве. І аб’ядноўвае, і згуртоўвае нас Прэзідэнт, дзякуючы якому дасягаем самых неверагодных вышынь, нават лятаем у космас, а гэта патрабуе каласальных намаганняў! Спадзяемся, на нашай планеце заўсёды будзе яснае неба, сонца, пудоўнае надвор’е, усмешкі на тварах людзей і шчасце ў вацах дзяцей!

Завяршылася сустрэча аўтограф-сесіяй, пасля якой прысутныя хорам выканалі любімую песню Марыны Васілеўскай — “Надзею” (муз. А. Пахмутавай, сл. М. Дабранравава).

НОВЫ АРТ-АБ’ЕКТ

Сярод памятных падарункаў, якія атрымалі жыхары горада падчас “Марафону адзінства”, — мурал “Будучыня Беларусі ў тваіх руках”. Сцяну дома на вуліцы Вялікі Гасцінец

упрыгожыў контур нашай краіны, які трымае ў руках сям’я — маці, тата і дзіця. Новы арт-аб’ект сімвалізуе мір і бліскучы, што залежаць ад кожнага з нас.

— Менавіта ў гэтым доме жыве адна з самых вялікіх шматдзетных сем’яў горада, у ёй выхоўваецца 12 дзетак. Падарунак, зроблены Беларускай рэспубліканскім саюзам моладзі, — яркі элемент, што ўзбагачае архітэктурнага раёна, — адзначыў першы сакратар БРСМ Аляксандр Лукашэнка.

ІНТЭРАКТЫЎНЫЯ ЛАКАЦЫ

Сапраўдным цэнтрам прыцягнення ўсіх удзельнікаў акцыі стала пляцоўка ля спартшколы “Алімпік-2011”, дзе гасцей сустракала мабільная экспазіцыя музея гісторыі Вялікай Айчыннай вайны. Перасоўная выстава дэманструеца ў розных рэгіёнах краіны і заўсёды збірае чэргі наведвальнікаў.

Першы раздзел выставы разказвае пра пачатак вайны і бітву за Маскву, другі — пра барацьбу партызан і падпольшчыкаў, трэці — прысвечаны вызваленню Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Сярод экспанатаў — унікальныя фатаграфіі, дакументы, зброя. Прадстаўлены і новыя інфармацыйныя тэрміналы, дзе можна даведацца пра беларускіх герояў.

Побач размясціліся пункты палітычных партый і грамадскіх аб’яднанняў — “Белая Русь”, КПБ, ЛДП, РППС і Федэрацыя Прафсаюзаў Беларусі. Прываблівалі гасцей і палаткі, дзе прадаваліся мерч з цытатамі Прэзідэнта і сімволікай “Марафону адзінства”. Сваіх прыхільнікаў знайшлі рамесныя рады і флукорты.

Асаблівую ўвагу моладзі прыцягнула лакацыя, дзе на белым палатце пад цытатай Якуба Коласа — “Няма ў чалавека нічога прыгажэй і даражэй за Радзіму. Чалавек без Радзімы — бедны чалавек!” — размясцілася сагнаная з назваў гарадоў карта Беларусі. Вакол яе — малючкі і рознакаляровыя наліпскі

аднадумцы

крочыць па краіне

удзельнікаў акцыі: Віцебск, Валожын, Дзяржынск, Любань, Мінск, Мазыр, Мядзель, Рагачоў, Урчуча... Алкуль толькі не прыехалі госці!

САПРАЎДНЫ ПАДАРУНАК

У пачатку канцэртнай праграмы з прывітальнай прамовай да гледачоў звярнулася Наталля Эйсмант. Прэс-сакратар кіраўніка дзяржаўнага марафона адзначыла, што акцыя “Марафон адзінства” пачалася з абласных канцэртаў у Палатцы Рэспублікі падчас фестывалю “Беларусь — мая песня”. Концэрт дазволіў рэгіянальным артыстам на ўсю краіну заявіць пра сябе на сталічнай сцэне. А найбольш цікавыя — пераможцы фінальнага этапу — паўдзельнічалі ў самым маштабным шоу ў “Мінск-Арэне”.

А потым, як адзначыла Наталля Эйсмант, у Прэзідэнта з’явілася ідэя правесці гэты канцэрт па ўсіх рэгіёнах: “Нашы людзі павінны баць у любові да горада. Памятны падарунак атрымалі ўсе удзельнікі квіэсту.

БАЧЫЦЬ, ВЕДАЦЬ, ГАНАРЫЦЬСЯ

Культурнай свята стаў маштабны канцэрт “Час выбраў нас”, які сабраў на адной сцэне мясцовыя самабытныя калектывы і самых яркіх артыстаў з розных куткоў краіны — аматараў ды прафесіяналаў.

Менавіта культурная спадчына, як адзначыў міністр культуры Рэспублікі Беларусь **Анатолій Маркевіч**, з’яўляецца той сілай, што ахоўвае духоўную незалежнасць і году беларусаў.

— У нас розныя погляды, часам розныя думкі, але мы ўсе — адзін беларускі народ, — падкрэсліў Анатолій Мечыславіч. — Мы жывём у адзін краіне — Рэспубліцы Беларусь! Гэтым даражым, ганарымся і разумеем, што падобныя мерапрыемствы яшчэ больш згуртоўваюць нашу грамадства, кансалідуюць яго, таму што тут усе — аднадумцы. І мы казваем, наколькі жывіць у Беларусі спакойнае і шчаснае. Агінваючы пройдзены шлях, мы бачым вельмі сур’ёзныя перспектывы далейшага развіцця, таму што кожны чалавек, які жыве ў Беларусі, накіраваны на пазітыўнае развіццё нашай краіны! Даражым, шануем і любім нашу родную Беларусь!

Гарады правядзення акцыі “Марафон адзінства”

для Радзімы” Насці Краўчанка і Мікіты Бялко.

— Як маладзёжныя артысты, хочам данесці сваю пазіцыю аб тым, што трэба займацца любімай справай на карысць нашай краіны, — падкрэсліў Мікіта Бялко.

Прагучаў і шэраг народных песень арт-групы “Багач”, заслужаная аматарскага калектыву народнага фальклорнага ансамбля “Гасцінец”, ансамбля народнай музыкі “Крупіцкія музыкі” ды іншых.

Валеры Шмат — заслужаны артыст Рэспублікі Беларусь, кампазітар, кіраўнік арт-групы “Беларусь” — адзначыў, што “Марафон” стаў павярджэннем адзінства беларускіх артыстаў, палітыкаў, работнікаў СМІ і ўсяго народу. Калектыву выдаслі ліст з “Баладай аб дыктатары”, прэм’ера якой адбылася ў “Мінск-Арэне” 17 верасня. У творы аглядаюцца прыродныя прыгажосці краіны, яе гістарычная спадчына і роля нашага Прэзідэнта ў абароне нацыянальных інтарэсаў.

— Гэты канцэрт — падарунак ад нашага Прэзідэнта і ўсёй творчай сферы краіны. Ён створаны для таго, каб мы яшчэ раз убачылі, наколькі таленавітыя і самабытныя беларусы, і пераканаліся, што мы — па-сапраўднаму адзінны, — падкрэсліла прэс-сакратар.

ЧАС ВЫБРАЎ НАС

Распачала святковую праграму музычная кампазіцыя, сучасная назва канцэрта, — “Час выбраў нас”. За ёй — творчы нумар Мікалая Лукашэнка, і пераканаліся, што мы — па-сапраўднаму адзінны, — падкрэсліла прэс-сакратар.

ГОМЕЛЬ, ЧАКАЙ!

Пра наступны прыпынак у маршруце “Марафону адзінства” распавяла кіраўнік працоўнай групы па правядзенні акцыі Ганна Лукашэнка.

— 19 кастрычніка прыедзем у Гомель, а 26-га — у Жлобін. Сустрэкайце нас! Взьём вялікую цікавую праграму, якая будзе крыху пашырана ў параўнанні з Маладзечна. Сачыце за падабизнесасіямі ў СМІ. Запрашаем усіх! Па словах Ганны Лукашэнка, “Марафон” улічвае самабытныя асаблівасці рэгіёна, які пераймае эстафету акцыі. У маршруце, у адпаведнасці з рэгіёнамі, якія зараз актыўна займаюцца арганізатары, з’явіцца ў бліжэйшы час і малыя гарады.

Віялета ГРЫНКЕВІЧ
Фота Уладзіслава ШЛАПАКА

У цэнтры ўвагі — Гомельшчына

Дзейнасць устаноў культуры Гомельскай вобласці была ў цэнтры ўвагі на вяязным пасяджэнні калегіі Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь. У парадку дня — эканамічнае развіццё, работа культурна-асветных, тэатральна-відовішчных і кінапракатных арганізацый, ахова гісторыка-культурнай спадчыны...

Адно з галоўных тэм акрэсліў кіраўнік галіны **Анатолій Маркевіч** — забяспечанасць кадрамі. У выступленні міністр адзначыў, што ў рэгіёне адчуваецца праблема незакрытых вакансій. Ёсць пытанні па сярэднім заробку і матэрыяльна-тэхнічнай базе, асабліва ў сельскай мясцовасці.

Разам з тым, па словах Анатолія Маркевіча, маюцца і станоўчыя вынікі. Да прыкладу, Гомельшчына стала першай у выкарыстанні мабільных канцэртных комплексаў. Два такія ўжо аказваюць паслугі жыхарам аддаленых маланаселеных вёсак. Знайшліся ў вобласці срэды і на рэстаўрацыю знакамітай ратушы ў Чачарску. Аднаўленне архітэктурнай каштоўнасці значна павялічыла турыстычны патэнцыял не толькі асобнага горада, але і ўсяго рэгіёна. Прадстаўнікі гэтага краю годна выступілі на

рэспубліканскім фестывалі “Беларусь — мая песня”. Рэалізаваны важныя праекты: рэканструяваны мемарыяльны комплекс “Азарычы”, створаны — “Ала”. Яны раскажваюць аб ахвярах генашыду беларускага народа, учыненага нацыстамі.

У дакладах удзельнікаў калегіі прагучала падрабязная інфармацыя пра спецыфіку дзейнасці устаноў культуры Гомельшчыны. Так, сярэдняя шчыльнасць насельніцтва тут складае 35 чалавек на квадратны кіламетр (ніжэйшая на 11 чалавек чым па краіне). Больш за тысячну населеных пунктаў знаходзіцца ў зоне радыяактыўнага забруджвання пасля аварыі 1986 года на Чарнобыльскай АЭС. Пры гэтым рэгіянальны паказчык замацавання малых спецыялістаў на працоўных месцах вышэйшы за сярэдні рэспубліканскі.

Удзельнікі вяязнага пасяджэння калегіі Міністэрства культуры ўшанавалі памяць ахвяр генашыду беларускага народа, усклаўшы кветкі да мемарыяла “Дрова жыцця” на плошчы Паўстання ў Гомелі. На гэтым месцы ў 1941—1943-м знаходзіўся Цэнтральны перасяльны лагер вянцяталючы № 121 (“Дулаг-121”). За два гады фашысты анічылілі тут больш за 100 тысяч чалавек.

Віктар ГАУРЫШ
Фота Уладзіміра ШЛАПАКА

Ускладанне кветак да мемарыяла Дрова жыцця

Анатолій Маркевіч удзельнічаў асноўным напрамкам, у якіх павінны развівацца органы кіравання ў сферы культуры. У прыватнасці, міністр заявіў, што практыка вяязных пасяджэнняў калегіі будзе працягнута. Плануюцца ўважліва разгледзець актуальныя пытанні паслядоўна ў кожнай вобласці. Папярэдне, як і ў выпадку з Гомельшчынай, прадстаўнікі ведамства грунтоўна прааналізуюць працу ў падпарадкаваных установах на месцах.

Што тычыцца кадраў, Анатолій Мечыславіч падкрэсліў: неабходна арганізаваць больш шырокую прафярэнтацыйную работу, планаваць дзейнасць не толькі на будучы год, але і на перспектыву. Міністр таксама даручыў давесці ўстаноўна адлучаць у сферы культуры паказчыкі падрыхтоўкі спецыялістаў, суднасных і патрэбамі рэгіёнаў.

Анатолій Маркевіч і ў цэлым скіроўваў удзельнікаў калегіі на пошук стратэгічных рашэнняў. Міністр кажа, каб іх прыцягнуць, належыць турбавацца пра годную аплату працы. У сувязі з гэтым Анатолій Мечыславіч адзначыў, што скааномленыя дзякуючы аптымізацыі грошы не сыходзяць за галіны, а выкарыстоўваюцца для павышэння заробкаў. У першую чаргу — катэгорыям адмыслоўцаў з найменшай аплатай.

Па выніках калегіі далёны даручэнні, звязаныя з вырашэннем апісаных праблем. Так, павінны быць створаны дарожныя карты ўзаемадзеяння навуцальных устаноў сферы культуры па кадравым забеспячэнні з улікам аптымізацыі і запатрабаванасці пэўных спецыялістаў. Акрамя таго, неабходна пухлята выконваць прыярытэты партыяцыйнага фінансавання тэатральна-відовішчных устаноў як у іпэршэнім, так і ў наступным годзе. Таксама будзе фармалізавана распрацоўка праектаў зон аховы нерухомах помнікаў гісторыка-культурнай спадчыны.

(Працяг. Пачатак — у “К” №1 ад 05.01.2024)

Уздоўж чорных бяроз

Да дзвюх знамянальных дат — 100-годдзя айчыннага кіно і 80-годдзя вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў — у студзені мы далі старт праекту “Векапомнае праз кінакадр”. Падрыхтаваны сумесна з Музеем гісторыі беларускага кіно — філіялам Нацыянальнага гістарычнага музея — і кіназнаўцамі, ён раскажвае аб знакавых ваенных стужках “Беларусьфільма”.

З 1970-х творцы ўсё часцей звяртаюцца да тэмы жыцця пасля вайны. Людзі албудоўвалі гарады, але не маглі накіраваць уласныя паламаны лёс. Страшныя ўспаміны, якія яны захоўвалі і якімі не дзяліліся нават са сваімі дзецьмі, не дазвалялі ў поўнай меры адлучыць ішчасце жыць пад мірным небам. Многія беларускія рэжысёры, не да канца пазбавіўшыся гэтага болю, зноў і зноў звярталіся да цяжкай тэмы.

Форма пухаметражнага фільма тады праходзіла праз некаторыя змены. Становіцца папулярным разбіваць апаўднёна на некалькі частак. Так з’яўляюцца шматсерыйныя “Вашынтонскі карэспандэнт”, “Час яе сьноў”. На арэне з’яўляецца Віталь Чашверыў, які пасля поспеху тэлевізійнага серыяла “Руіны страляюць” пра падзвігі мінскіх падполшчыкаў у перыяд нямецкай акупацыі прымаецца за янач адну карціну пра вайну і лёс чалавека — “Чорная бяроза”.

Дзеянне разгортваецца на самым пачатку Вялікай Айчыннай. Лейтэнант Чырвонай Арміі Андрэй Хмара (Яўген Карэльскі) кантужаны ў баі і паліўся. Але абарону пашанцавала трапіць да партызанаў, дзе лекар Антаніна Іванаўна (Джэма Фірэва) ратуе яму жыццё. Лёс жанчыны затым складзецца трагічна: не дапамоў саветскаму воіну яе расстраляюць. Сын докторкі, Васілёк, застаецца сіраці.

Скончылася вайна. Былія партызаны вяртаюцца дадому і аднаўляюць

разбураны ворагамі горад. Будзецца Мінскі аўтамабільны завод. Андрэй ажніцца з Надзій (Наталля Бражнікава), якая каласы і прынесла яго параненага ў партызанскі атрад. Герой адпраўляецца на пошукі Васіліка — сына сваёй выратавальніцы.

“Чорная бяроза” стала першай беларускай шырокаэкраннай карцінай. Яе здымалі не на класічную плёнку шырынёй 35 мм, а на 70-міліметровую. Кадр — у два разы шырокіш, што павялічыла вывучэння матэрыялі, але ўпаўнула і на бюджэце. Выдаткі — 952 400 саветскіх рублёў. Аднак траты былі апраўданыя: у працэсе фільма паглядзелі 33,3 млн чалавек.

Крытыкі адзначалі майстэрскі пыхлоў рэжысёра да спалучэння ігравога сюжэта і дакументальных кадраў. Сапраўды, хранікальныя эпізоды даліката на ўшытыя ў структуру апаўднёна за кошт гульні з колерам. У нейкі момант фільм губліць свае фарбы і раствараецца ў чорна-белай дакументалістыцы, якая затым “расвітвее” ў сюжэтнай частцы. Такі прыём дазволіў не разбурыць цэласнасць карціны і не разабраціць яе на асобныя эпізоды. У нейкі момант нават здаецца, што гэта не гістарычныя кадры, а натуральныя частка стужкі.

Аднак, на думку крытыкаў, недастаткова моцнай аказалася заяўленае аўтарам тэма лёсу чалавека на вайне і пасля яе. Уразаецца ў памяці пытанне Надзі: “Як жыць з такой памяццю?” Стваральнік фільма

Афіша фільма, 1977

імкнуча паказаць увесь цяжар ваенных успамінаў, якія не сатраціцца з цягам часу, а застаюцца рубімамі на ўсё жыццё. Тым не менш выканаўца ролі Андрэя не да канца адчувае свайго персанажа, у яго гульні — толькі дракранне да забытай псіхалогіі героя.

Крытыкавалі і Тацяну Ірыны Алфэравай. Маўляў, яна выглядае чужой на фоне ваеннай гісторыі: “Актрысай згублена важнае для ўсёй танальнасці карціны адчуванне атмасферы ваенных гадоў, суровага драматызму... Гаўровка не пра тое, што Алфэрава акцэнтуе жывасць і бойкасць Тані, яе наступную жанноскасць... Кепска тое, што ніякіх іншых фарбаў для Тані яна не знайшла”. А вось героі Наталлі Браж-

нікавай і Уладзіміра Куліянова запамініліся глядачам сваёй шчырай прастаёй і дарэчнасцю характараў. Актёрскі дуэт крытыкі прынялі шэпа: “Яны, Надзея і Макар Журавель, і звязваюць усё сюжэтныя лініі ў адзіны і завершаны твор. Яны вызначаюць эпічнае гучанне фільма”.

Нягледзячы на ўсе цяжкасці падчас здымачнага працэсу і супярэчлівае водку крытыкаў і глядачоў, карціна “Чорная бяроза” стала важнай спробай засвеціць злчанства нямецкіх акупантаў. Стужка падкрэсліла чалавек, які перажыў вайну наяве, будзе перажываць яе ў думках да канца сваіх дзён.

Яўгена ГАБЕЦ
Фота з фонду Музея гісторыі беларускага кіно

Кадры з фільма

Культура – крыніца багацця і натхнення

Людзей, адданых мастацтву і роднай зямлі, ушаноўвалі з нагоды прафесійнага свята па ўсёй краіне. Галоўныя мерапрыемствы прайшлі ў сталіцы.

У сферы культуры Беларусі працуюць вялікая дружная каманда – больш за 50 тысяч прафесіяналаў. Па словах міністра культуры Анатолія Маркевіча, для іх праца – гэта жыццё, у якім чалавек знаходзіцца дванаццаць чатыры гадзіны сем дзён на тыдзень. Творца рэспірацыя дапазва, прачынаюцца ночы, каб запісаць ілюзію, сюжэтны ход або мелодыю, і адчувае ад гэтага не стомленасць, а асалоду.

І ў гэтай таленавітай сям’і ёсць тры, хто служыць для калег прыкладам, натхненнем і вядзе за сабой. Менавіта такія рупліўцы сталі галоўнымі героямі святачнай праграмы ў Мінскім гарадскім Палацы культуры.

ВЫСАКАРОДНАЯ ПРАЦА

Віншаванне Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь Аляксандра Лукашэнкі работнікам культуры ў гонар прафесійнага свята зачытаў намеснік Кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь Уладзімір Піршоў.

“Нацыянальная культура – бяскоштная крыніца духоўнага і матэрыяльнага багацця беларускага народа, фундаментальная аснова яго гістарычнай самабытнасці і неад’емнага права на суверэннае і незалежнае існаванне.

не. Працягнуў многія стагоддзі беларусы руліліва збіралі і памнажалі культурую оскарбіну, умацоўвалі сваю дзяржаўнасць. Таму сёння на ўсіх нас ускладзена высакародная місія па захаванні гэтай найбагацейшай спадчыны. Вельмі важнай з’яўляецца праца творчых работнікаў па развіцці беларускага мастацтва, якое аб’ядноўвае і дапамагае людзям знайсці ёсць жыцця, дае кірунку на будучыню, вучыць праўдзе і справядлівасці, служыць сваёй Радзіме”, – гаварылася ў віншаванні.

ДУХОўНАЯ АПОРА ДЗЯРЖАВЫ

Звяртаючыся да калег, міністр культуры Анатолій Маркевіч адзначыў: — Слова Кіраўніка дзяржавы яшчэ раз падкрэслілі асноўную сутнасць нашай працы: сучасная культура – твор краіны ў свеце, духоўная і маральная апора дзяржавы, тая сіла, якая змацоўвае нас, такія розныя па поглядзе, пачыненнях, інтарэсах, у адзіны беларускі народ.

Міністр падкрэсліў, што зараз культурная супольнасць Беларусі засяродзіла намаганні на выхаванні дастойных грамадзян і патрыятаў. Актыўна выкарыстоўваюцца патагоніяны музей і аб’екты гісторыка-культурнай спадчыны.

У рамках канцэпцыі “жывой гісторыі” школьнікі могуць бясплатна наведаць музей, а настаўнікі – праводзіць там урокі. Абавязковым элементам выхавачай работы сталі экскурсіі навучэнцаў у мемарыяльныя комплексы. Цэнтравы культурына жывіцца рэгіянаў а правядзеннем мадэрнізацыйных мерапрыемстваў становіцца адрэстаўраваныя помнікі архітэктуры, а Нацыянальная бібліятэка Беларусі – прызнаны грамадска-палітычны цэнтр міжнароднага маштабу.

Аднак, завяжыў міністр, патрыятызм – гэта не толькі памяць аб мінулым, але і любоў да краіны і гонар за яе, які прывіваецца сродкамі сучаснай культуры. У гэтых мэтах Міністэрства культуры сумесна з калегамі ініцыявала шэраг новых патрыятычных акцый, такіх як рэспубліканскія фестывалі “Беларусь – мая песня” і яго працяг – “Марафон адзінаства”. Фестываль стаў вялікім ласцюрам, якое дазволіла ўбачыць усю моц і багацце беларускай культуры.

Анатолій Маркевіч падзякаваў усім, хто ўдзельнічаў у правядзенні гэтага агляду талентаў, а таксама педагогам і кіраўнікам калектываў, якія шукаюць алмазы таленту і ператвараюць іх у брыльянты.

Міністр адзначыў: дасягненні мастраў беларускай культуры ўсё часцей становіцца важным кампанентам вялікай палітыкі. У пацвярджэнне – сустрача міністраў культуры дзяржаў – удзельнікі ШАС у Віцебску, Дні культуры Беларусі за мажой і творчыя праграмы міжнародных форумоў, сустрач, выстаў. Узросло цікавасць да Беларусі паказваюць нашы

УЗНАГАРОДЫ – НАЙЛЕПШЫМ

Традыцыйным элементам урачыстасцей стала ўшанаванне найлепшых работнікаў галіны. Падзякі Кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь за значны ўклад у рэалізацыю дзяржаўнай палітыкі ў галіне культуры, шматгадовае плённае работу і высокі прафесіяналізм удастоены вялічкі бібліятэкар сектара рэгістрацыі і ўліку дакументаў аддзела комплектавання фондаў Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі Тацяна Абабурка, артыст-вакаліст, вялічкі майстар сіэны Заслужанага калектыву Рэспублікі Беларусь “Беларускі дзяржаўны акадэмічны музычны тэатр” Аляксандр Асіпец,

Стымуючы творчы і эканамічны ініцыятыву рупліўцаў сферы, дзяржава ўкладвае немалыя сродкі ў рамонт і мадэрнізацыю аб’ектаў культуры. Так, у 2024-м уведзены ў строй комплекс будынкаў Мінскага дзяржаўнага мастацкага каледжа імя Глебава, пачаты капітальны рамонт тэатра імя Горкага, Беларускага дзяржаўнага акадэмічнага музычнага і тэатральнага дэпартаменту і сталіцы. Як адна з галоўных падзей года запомніцца рамонт Кіраўніка дзяржавы аб будаўніцтве Нацыянальнага гістарычнага музея, які стане грамадска-культурным цэнтрам нацыянальнай памяці і Узорам для ўсіх музеяў краіны.

У Беларусі ствараюцца ўсе ўмовы для творчай працы. Яе правільна выкарыстоўваць гэтыя матчымасі і дабіцца найвышэйшых творчых вынікаў – залежыць толькі ад нас, – палсумаваў Анатолій Маркевіч.

УЗНАГАРОДЫ – НАЙЛЕПШЫМ

Традыцыйным элементам урачыстасцей стала ўшанаванне найлепшых работнікаў галіны. Падзякі Кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь за значны ўклад у рэалізацыю дзяржаўнай палітыкі ў галіне культуры, шматгадовае плённае работу і высокі прафесіяналізм удастоены вялічкі бібліятэкар сектара рэгістрацыі і ўліку дакументаў аддзела комплектавання фондаў Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі Тацяна Абабурка, артыст-вакаліст, вялічкі майстар сіэны Заслужанага калектыву Рэспублікі Беларусь “Беларускі дзяржаўны акадэмічны музычны тэатр” Аляксандр Асіпец,

мастацкі кіраўнік Жолцінскага гарадскога цэнтра культуры і волнага часу, кіраўнік народнага ансамбля патрыятычнай песні “Саланг” Віталь Жыгімонт, выкладчык Магілёўскага дзяржаўнага каледжа мастацтваў Ларыса Зыкава, кіраўнік народнага фальклорнага калектыву “Мелодыя” Дома культуры аг. Аламенкі Лёўненскай цэнтралізаванай клубнай сістэмы Ганна Макаравіча, рэжысёр узорнага тэатра эстрадна-спартыўнага танца “Каскад” Слонімскага цэнтра культуры і апачынку Зоя Пятроўская.

Падзякі Старшынэ Савета Рэспублікі Беларусь адзначаны кіраўнік заслужанага аматарскага калектыву Рэспублікі Беларусь ансамбля танца “Сурзор” Палаца культуры г. Са-

логорска Вадзім Матанцаў, артыст драмы – вялічкі майстар сіэны тэатра-студыі кінаактэра Нацыянальнага кінастудыі “Беларусьфільм” Ірына Нарэкава, дырэктар Віцебскага абласнога музея Героя Савецкага Саюза М. Шмарова Ірына Шашкова, калектыву Мінскага дзяржаўнага музычнага каледжа імя М. Глінкі (дырэктар Аляксей Снітко), народны фальклорны гурт “Жыціца” Квасоўскага цэнтра культуры і развіцця народнай творчасці (кіраўнік Дзяніс Балабуеў).

Ганаровыя граматы Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь уручаны намесніку Міністра культуры Рэспублікі Беларусь Сяргею Саракачу і загадчыку філіяла “Гаралонкі Дом рамёстваў і фальклору” Цэнтра традыцыйнай культуры і народнай творчасці Гаралонскага раёна Марыне Гушчы.

Падзяка Прэм’ер-міністра Рэспублікі Беларусь аб’яўлена дырэктару музея “Замкавы комплекс “Мір” Аляксандру Лойку, дырэктару Нацыянальнага гісторыка-культурнага музея-запаведніка “Нясвіж” Дзмітрыю Яшчанку, начальніку ўпраўлення капітальнага будаўніцтва і матэрыяльна-тэхнічнага забеспячэння Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь Аляксандру Бартошчу, загадчыку аддзела экскурсіі-метадачнай працы сацыяльна-культурнага цэнтра Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі Людміле Камароўскай, загадчыку аддзела археалогіі і гісторыка-культурнай спадчыны музея Гомельскага палацова-паркавага ансамбля Юрыю Панкову, выкладчыку аркестравага дзяржаўнага каледжа мастацтваў Алене Цыганко, артысту камернага аркестра, вялічкі майстру сіэны заслужанага

калектыву Рэспублікі Беларусь Дзяржаўнага камернага аркестра Белдзяржфілармоніі Алену Подаву, генеральнаму дырэктару Цэнтра культуры “Віцебск” Глебу Лапішчыку.

Нагрудным знакам Міністэрства культуры “За ўклад у развіццё культуры Беларусі” ўзнагароджаны загадчык філіяла “Дом культуры аграпрадка Дабрамыслі” сектара культуры Лёўненскага райвыканкома Аляксей Агеў, рэжысёр народнага тэатра гульні і гумару “Капыльскія пакеці” Капыльскага раённага цэнтра культуры Любоў Галубовіч, настаўнік Магілёўскай дзіцячай школы мастацтваў №1 імя І. Луцанка Наталля Дурэйка, артыст драмы – вялічкі майстар сіэны тэатра-студыі кінаактэра Нацыянальнай культуры і народнай творчасці Гаралонскага раёна Марыне Гушчы.

Ганаровыя граматы Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь удастоены артыст драмы – вялічкі майстар сіэны Заслужанага калектыву Рэспублікі Беларусь Рэспубліканскага тэатра беларускай драматургіі Віктар Багушэвіч, артыст тэатра лялек, вялічкі майстар сіэны Заслужанага калектыву Рэспублікі Беларусь Беларускага дзяржаўнага тэатра лялек Іна Ганчар, гапоўны інжынер-начальнік тэхнічнага аддзела Магілёўскага абласнога ВУП “Кінавіапракат” Васіль Голад, выкладчык Баранавіч-

святлога Уладзіміра Малаўка, дырэктар Мінскага абласнога драматычнага тэатра Алена Сакалоўская, металыст Гомельскага абласнога цэнтра народнай творчасці Тацяна Харракова, намеснік дырэктара па эксплуатацыі Мемарыяльнага комплексу “Буксвая крэпасць-герой” Аляксандр Якубоўскі, а таксама Гродзенскі дзяржаўны музычны каледж (кіраўнік – Ганна Сарасек).

ТВОРЧАЯ АТМАСФЕРА

Шэраг работнікаў культуры атрымалі ўзнагароды Міністэрства адукацыі і Беларускага прафесійнага саюза работнікаў культуры, інфармацыі, спорту і турызму.

Пасля ўручэння ўзнагарод – святочны канцэрт. Удзельнікі ўрачыстасці змаглі пагартаць старонкі газеты “Культура”: слайды на вялікім экране расказалі пра самыя яркія падзеі і праекты 2024-га, якім былі прысвечаны публікацыі галоўнага выдання. Сваёй творчасцю паднялі энтузіязм мастацкія майстры сіэны і юныя выканаўцы. Гучалі песні, вырыліся танцы, лясала музыка, за якой ліцела душа...

І за межамі глядзельнай залы гасцей ачуваўся натхненная атмасфера. Урэжваўся настолькі, што сімвалізавалі віды мастацтва і сферы культурынай дзейнасці. Выклікала цікавасць фотавыставу, якую падрыхтавала рэдакцыяна-выдавешкага ўстанова “Культура і мастацтва”. Экспазіцыя распаўсюджвала па брудні і святы рупліўцаў нашай галіны.

Святлана ЧУКАЛАВА фота Уладзіміра ШПАПАКА

“Анатолій Маркевіч: “Сёння ўсе – байцы культурнага фронту, мабілізаваны на духоўную бітву за Беларусь. Час выбраў нас, і ад кожнага – ад міністра да загадчыка клуба і сельскага бібліятэкара – залежыць поспех у барацьбе за розумы і душы суграмадзян”.

Як зрабіць хіт для TikTok

Відэа з песняй “Мама Беларусь, мова...” у TikTok толькі за месяц паглядзелі больш за два мільёны разоў. Тысячы чалавек выкарыстоўвалі кампазіцыю, ствараючы ўласныя ролікі. Трэк актыўна спампоўваюць, перапяваюць, кожны дзень пакадаючы аўтару-выканаўцу Раману Круковічу і вакалістцы Анастасіі Кісель новую вядугі-падзякі.

Хлопец прызначае: не чакаў, што атрымаецца хіт, проста хацеў у жанры рэпа, па-маладзеву лёгка і выразна адлюстравачу ў песні адносіны да любімай краіны. Мелодыя — з разраду тых, якія “прыляпляюцца”: ходзіш і напяваеш яе, прычым з задавальненнем. А словы вылікаюць мурашкі, бо гэта праўда: “Мама Беларусь... // Ты для всего мира останешься брендом // Добра, и тепла, и больших впечатлений!”

Як ні дзіўна, у Рамана няма музыкальнай адукацыі. У Грозненскім дзяржаўным універсітэце імя Янкі Купалы наш герой атрымаў спецыяльнасць “Эканоміка і кіраванне на прадпрыемстве”, цыпер працуе ў арганізацыі “Гроднагаз”. Раней служыў па кантракце ў Міністэрстве надзвычайных сітуацый. Па словах Рамана, там ён прайшоў спартаўную школу жыцця і спасціг цану сяброўства. Таму нярэдка прысягае прафесіі адваката людзей песні, вершы і зымасца ў адмысловых кліпах. Ратавальнікі-пажарныя падтрымліваюць: свой чалавек!

— Развівацца ў творчасці пачаў, будучы студэнтам: універсітэт дае мноства магчымасцей. Уздзельнічаў у КВЗ, граў у тэатральных мініяцюрах і спектаклях, пісаў сцэнарыі і выступіў рэжысёрам-пастаноўшчыкам, — расказвае Раман. — Потым выпадкова выявіліся дыктарскія здольнасці. Ехаў некалькі гадоў са знаёмым і дзеля забавы пачаў чытаць наліпкі на білбордах. Спандарожнік ад нечаканасці сімніў машыну. Некае як у рэкламе! Тады я і пачаў: чаму б не заняцца гучкай? Атрымаўся.

Але самым вялікім захапленнем маладога чалавекі стаў рэп.

— Ідэяй напісання твораў у гэтым жанры я проста загарэўся, працаваў над імі кожны дзень, — згадвае Раман. — Калі крыху набраўся вопыту, зразумеў: каб данесці да слухача не толькі думкі, але і пачуцці, слоў мала. Што, калі даць музыку? Так у маёй скарбніцы з’явіліся песні. Запісаў іх дома: паслугі прафесійнага студыя дзіцяці студэнта дарэгі. А выконваў трэкі сярод сяброў.

Сябра Раман называе “пакаёвым” аўтарам: — Ствараль, зачыніўшыся ў пакоі, — гэта маё. Шпіўна і адзінота дапамагаюць сканцэнтравана. Пу-на, таму працую прадуктыўна. Мая

хуткасць здзіўляе людзей. Не вераць, што песні нараджаюцца за дзень-два. І да новай задачы пераходжу адразу ж пасля папярэдняй. Кожная кампазіцыя — выпрабаванне магчымасцей і пашырэнне гарызонтаў.

Сутракаючыся з калегамі па творчым тэму, цікаўлюся, з чаго пачынаецца іх праца. Часцей за ўсё кажуць, што шукаюць натхненне, потым прыступаюць. У мяне пачынаюць калі трэба, то проста сядзі і пішы. А натхненне... Знойдзена — тэхнічна ўважліва прыгледзіся да таго, што ідзе акаражае.

Але як з’явілася “Мама Беларусь, мова...”? — У пэўны момант я ўсвядоміў, што рэпа на беларускай сцэне амаль няма, — расказвае Раман. — Кампазіцыі пра нашу краіну ў такім жанры мала. На слыху ўсяго адна, у якой прысутнічаюць рэп-куплеты. Уключаў яе — класна зроблена! Вось тут натхненне і накрывае, а што, калі напісаць сваю песню, таксама ад Радзіме? Скажаць ёсць аб чым! Два дні — і ўсё было гатова.

Што тычыцца вакалісты, то наш герой тлумачыць: — Яшчэ на сталы стварэння кампазіцыі зразумеў: прапеў трэба менавіта спяваючы, а не чытаючы. Дзяўчына, якая валодала б добрым голасам і пры гэтым умела б працаваць з тэкстам, сярэд знаёмых не аказалася. Тады звярнуўся ў Грозненскі абласны камітэт БРСМ: маўляў, напісаў песню пра нашу краіну, шукаю вакалістку. Вельмі ўраіла, наколькі там зацікаўлена маладыя людзі: паглядзелі тэкст — і адрагавалі.

лі імгненна, прапанавалі кандыдатуру Насці Кісель. Яна студэнтка ГРДУ імя Я. Купалы — будучы журналіст, дэлегат VII Усебеларускага народнага сходу, ступендыят спецыяльнага фонду Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь па сацыяльна-навуковым адораным навучэнцаў і студэнтаў, пераможца гранд-фіналу конкурсу “Студэнт года — 2023”, удзельніца Сув’етнага фестывалю моладзі ў Сочы, лаўрэат I ступені Міжнароднага фестывалю эстрадных мастацтваў “Масква — транзіт — Масква” (вакальны жанр). І пры гэтым — вельмі прыгожая. Беларусь!

Раман папрасіў дзяўчыну даслаць запіс вакалу, каб паслухаць, ці адпавядае голас знешнасці. І тут усё супала на 100%. Аўтар і вакалістка сустрэліся. Насця выканалі сваю партыю, і песня зазіхавала.

— Мы вельмі ўдзячныя гледачам, якія падтрымліваюць кліп “Мама Беларусь, мова...” у сацсетках, — адзначае Раман. — Прыходзіць вялікая колькасць каментарыяў і павеладненняў. І гэта не проста “агэчычкі” ці кароткае “Выдатна!” — людзі розных узростаў дзеляцца асабістымі гісторыямі, расказваюць, чаму ім дарэгі Беларусь. Пішуць і тыя, хто жыве за мяжой: пакалюць выдатныя вядугі аб нашай рэспубліцы, расказваюць пра планы наведаць краіну. А хтосьці — і марай аб перездзе ў дзяржаву, якая горда расквінула над сваімі прасторамі чырвоная-зялёны сцяг. І такія словы важнейшыя за любую матэрыяльную ўзнагароду.

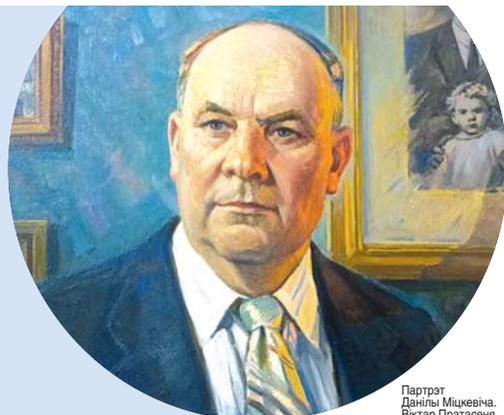
Святлана ЧЭКАЛАВА
Фота з архіва героя

Культура-Info.by | Паказы шоу “Магія вялікіх слоў” стартуюць у Гомельскім дзяржаўным цырку 26 кастрычніка.

Ад хіміка да лірыка

“Заступнік бацькавай спадчыны” — выстава пад такой назвай працуе ў Дзяржаўным літаратурна-мемарыяльным музеі Якуба Коласа.

Портрет
Данілы Міцкевіча.
Віктар Пятасяня

Часовая экспазіцыя прымеркавана да 110-годдзя з дня нараджэння Данілы Канстанцінавіча Міцкевіча. Старэйшы сын народнага паэта Беларусі Якуба Коласа, заслужаны дзеяч культуры БССР, з 1957 па 1980 год быў першым дырэктарам музея класіка, а пасля да самай смерці заставаўся яго навуковым супрацоўнікам.

Даніла Міцкевіч нарадзіўся 30 верасня 1914 года ў Пінску, дзе яго бацькі працавалі настаўнікамі. Скончыўшы хімічны факультэт Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта ў 1936-м, застаўся там асістэнтам, а пасля старшым выкладчыкам. Падчас Вялікай Айчыннай вайны ў эвакуацыі выкладаў у Сярэднеазійскім універсітэце і працаваў у хімічнай групе АН БССР, а ў жніўні 1943 года быў выкліканы ў Маскву, дзе заняў пасаду дэкана хіміфака БДУ на станцыі “Сходнія” ў Падмаскоўі. Потым быў навуковым супрацоўнікам, вучоным сакратаром і загадчыкам лабараторыі ў Інстытуце хіміі АН БССР.

▲ Першы касманаўт БССР
Пётр Кілімкі і Даніла Міцкевіч

Выстава прысвечана 110-годдзю з дня нараджэння старэйшага сына народнага паэта Беларусі Якуба Коласа Данілы Канстанцінавіча Міцкевіча, заслужанага дзеяча культуры Беларусі, арганізатара і першага дырэктара Дзяржаўнага літаратурна-мемарыяльнага музея песняра.

▼ Фрагменты экспазіцыі

Няма і дуба, які быў пасаджаны табы, тата. Гэты раён горада — ад Пулілавай слабады да госпітала на гары (каля былога дома Фалевічаў) і ад гарадскога сада да Ваенных могілак і Камароўкі — прадастаўляе сабой роўнае месца...” Канюшанная вуліца, дзе стаіў даваенны дом Міцкевічаў, праходзіла на месцы цяперашняй алеі парка Горкага, што вылезе ад талюжана ўвахода да плянцыйнага ўсталявання ў старажытнім парку, які закладзены ў 1959, 1972 і 1982 гадах ды ў будаўніцтве філіялаў музея на Стаўбіоўшчыне.

Быў аўтарам шматлікіх артыкулаў пра жыццё і творчасць Якуба Коласа. У 2000-м і 2014-м выйшлі з друку кнігі яго ўспамінаў “Любіць і помніць. Успамінае сын Якуба Коласа” ды “І бачу пройдзеныя далі...”.

Даніла Канстанцінавіч удзельнічаў у складанні альбомаў “Якуб Колас. Жыццё і творчасць”, якія выйшлі ў 1959 і 1974 гадах, быў членам рэдакцыйнай калегіі зборнаў твораў Якуба Коласа ў 12 (1961–1964) і 14 тмаха (1972–1978).

Узнагароджаны медалём “За доблесную працу ў Вялікай Айчыннай вайне 1941–1945 гг.” і медалём Францішэ-прэзідэнта Акадэміі навук.

У 1946-м Коласаву сядзібу наведалі першы сакратар ЦК КПБ і старшыня Савета Міністраў БССР Пяцельцямон Панамарэнка. Ён быў здзіўлены сіплым побытам сям’і пісьменніка і прапанаваў бабудаваць для яе больш прасторны дом, але Колас падзякаваў за клопат і адмовіўся, патлумачыўшы, што не можа пагадзіцца на гэта, пакуль два мільёны суайчычнікаў жывуць у зямлянках.

ПЕРШЫ ДЫРЭКТАР

Менавіта на падмурках гэтага дома ў 1952-м да 70-гадовага юбілею Якуба Коласа быў узведзены будынак, дзе ён і пражыў да смерці ў 1956-м, а сёння тут размяшчаецца прысвечаны яму музей. Прызначаны ў 1957-м першым дырэктарам гэтай установы, Даніла Міцкевіч удзельнічаў у стварэнні трох яе экзпазіцый у 1959, 1972 і 1982 гадах ды ў будаўніцтве філіялаў музея на Стаўбіоўшчыне.

Сённяшні кіраўнік музея Ірына Мадзея падзякавала за тое, што нашыя кніжкі пачаў браць у дзею ў кніжны ўстанова, якая сёння 4 снежня будзе адзначаць 65-годдзе.

га, кніжная шафа і тамы Вялікай савецкай энцыклапедыі.

Як пры жыцці Коласа пісьменнікі прыходзілі сюды, каб сустрэцца і абмеркаваць хвалючыя пытанні, так і дом Данілы Канстанцінавіча прымаў літаратараў.

З сьняман вялікага паэта збіралі Янка Брыль, Уладзімір Караткевіч, Алесь Адамовіч.

Цяпер экспаната, прадстаўлены на выставе, застануць у музеі і ўвоўдны ў фонд першага дырэктара. Сённяшні кіраўнік музея Ірына Мадзея падзякавала за тое, што нашыя кніжкі пачаў браць у дзею ў кніжны ўстанова, якая сёння 4 снежня будзе адзначаць 65-годдзе.

ЦІКАВЫЯ ЭКСПАНАТЫ

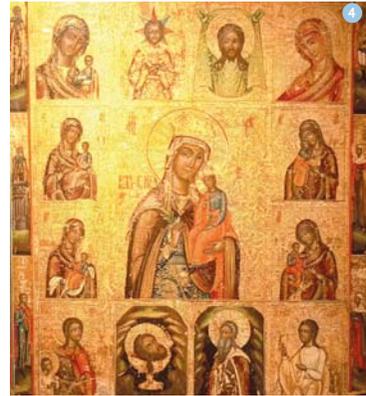
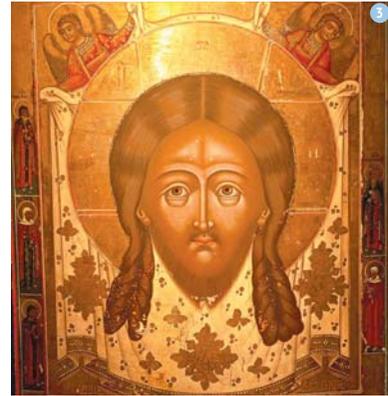
На выставе жыццёвы і творчы шлях Данілы Міцкевіча раскрываецца праз асабістыя рэчы, дакументы, фотаздымкі, лісты, даўронныя надпісы на кнігах і ўзнагароды як з фондаў музея, так і з прыватнага архіва спадкаемцаў Якуба Коласа.

Тут можна пабачыць кнігі з аўтографамі Уданы Янкі Купалы Уладзіслава Луцвіча, асабістага сакратара Якуба Коласа Максіма Лукашана, пісьменніка Янкі Брыля, Геналыя Кісілёва, Адама Мальдэза, Уладзімера Караткевіча і іншых вiншавальнікаў і іншых вiншавальнікаў Акадэміі навук БССР.

Стваральнікі экспазіцыі і нашыя кніжкі пачаў выказваць спадчынны, што выстава наступова ператворыцца ў паўнаўтарскую частку пастаяннага экзпазіцыі Коласава дома.

Антон РУДАК

Культура-Info.by | Свята ткацтва ў Лідскім раённым цэнтры культуры і народнай творчасці — 26 кастрычніка.

У вачах Хрыста — душа мастака

Пра веткаўскі культурны феномен даўно напісаны важкія манаграфіі. Аднак набыткі маленькага гарадка — невычэрпная крыніца. Пра тое сведчыць чарговая “гасцявая” выстава ў Нацыянальным мастацкім музеі. У Ветцы і Гомелі экспазіцыя ўжо дэманстравалася, а вось для мінчукоў гэты праект новы. Прывесчаны ён толькі аднаму іконаграфічнаму сюжэту — Спасу Нерукотворнаму.

— Веткаўская “Атлантыда” унікальна і шматгранна распрацоўвала гэтую тэму, прамаўляючы, як заўсёды, сваё слова. Старажытны “тэкст” і яго “чытач” з XXI стагоддзя. Дыялог культур — вось звышзадача экспазіцыі і аўтарскай канцэпцыі, — адзначыла аўтар апошняй, знакамітай даследчыца **Галіна Нячаева**, якая доўгі час кіравала Веткаўскім музеем стараабраднасці і беларускіх традыцый імя Ф. Р. Шклярава.

ПРАВОБРАЗ ФОТА

Завалася б, іконаграфічны сюжэт — “партрэт Хрыста” анфас — настолькі кананічны і пазнавальны, што збываецца на ім шчыравы выставачную канцэпцыю вельмі няпроста. Аставае калі ўсе творы наледаць да адной ікананічнай школы. Але і даўнейшыя веткаўскія майстры, і нашы сучасныя музэйшчыкі парупіліся, каб патрабавальны наведвальнік з прычынаў аднастайнасці не сумяваў. Раздзяляць душу мастака, якая нібы адлюстроўваецца ў вачах Хрыста, можна бясковна.

— Спас Нерукотворны — не проста першы абраз, а сапраўдны партрэт Хрыста. З гэтай найжыццёвай нават можна назваць і першай у свеце фатаграфіяй: ікона атрымана без пасрэдных рук мастака. Хаця мастак у гэтай гісторыі ўсё ж быў.

— Згодна з апыркіфічным паданнем, вядомым з IV стагоддзя, цар горада Эдэса Аўтар пакутаваў ад цяжкай хваробы. Аднойчы ён пацнуў, што ў далёкай Іудзеі з’явіўся прахок, які робіць вяртліва цуды. Як і евангельскі сотнік, цар паверыў, што для вызначэння асабіста прысутнасці Ісуса недабавязкова — дастаткова ўбачыць яго выяву. Таму Аўтар адправіў у далёкі шлях прывіднага жывяніста Аніаню.

— Аднак выканань дараўчэне, так бы мовіць, “на гомінах мастацкім узроўні” ў Аніані ніяк не атрымалася. Можна, таму, што для выяўлення Бога аднаго ўмеўства замала. Талы Збаўца, аніанішчы веру хара, прыклад убрэс, або хушціну, да Сваёго мокрага твару — і здарыўся цуд: “вода ж претворілася на валное усцроденіе”. То-бок пертварылася ў фарбу.

— Праатограф, ці арыгінал, той іконы быў страчаны яшчэ ў Сярэдніявеччы — калі ён, вядома, наогул існаваў. Ні даказашь, ні абвергнуць гэта даўно нематчыма.

— Аднак незлічоныя спісы “Спаса Нерукотворнага” распаўсюдзіліся па ўсім хрысціянскім Усходзе. Ствараліся яны, вядома, звычайным спосабам — з лапаматоў пэндзлі ды фарбай.

— Аднак незлічоныя спісы “Спаса Нерукотворнага” распаўсюдзіліся па ўсім хрысціянскім Усходзе. Ствараліся яны, вядома, звычайным спосабам — з лапаматоў пэндзлі ды фарбай.

— Аднак незлічоныя спісы “Спаса Нерукотворнага” распаўсюдзіліся па ўсім хрысціянскім Усходзе. Ствараліся яны, вядома, звычайным спосабам — з лапаматоў пэндзлі ды фарбай.

— Аднак незлічоныя спісы “Спаса Нерукотворнага” распаўсюдзіліся па ўсім хрысціянскім Усходзе. Ствараліся яны, вядома, звычайным спосабам — з лапаматоў пэндзлі ды фарбай.

— Аднак незлічоныя спісы “Спаса Нерукотворнага” распаўсюдзіліся па ўсім хрысціянскім Усходзе. Ствараліся яны, вядома, звычайным спосабам — з лапаматоў пэндзлі ды фарбай.

— Аднак незлічоныя спісы “Спаса Нерукотворнага” распаўсюдзіліся па ўсім хрысціянскім Усходзе. Ствараліся яны, вядома, звычайным спосабам — з лапаматоў пэндзлі ды фарбай.

— Аднак незлічоныя спісы “Спаса Нерукотворнага” распаўсюдзіліся па ўсім хрысціянскім Усходзе. Ствараліся яны, вядома, звычайным спосабам — з лапаматоў пэндзлі ды фарбай.

— Аднак незлічоныя спісы “Спаса Нерукотворнага” распаўсюдзіліся па ўсім хрысціянскім Усходзе. Ствараліся яны, вядома, звычайным спосабам — з лапаматоў пэндзлі ды фарбай.

— Аднак незлічоныя спісы “Спаса Нерукотворнага” распаўсюдзіліся па ўсім хрысціянскім Усходзе. Ствараліся яны, вядома, звычайным спосабам — з лапаматоў пэндзлі ды фарбай.

— Аднак незлічоныя спісы “Спаса Нерукотворнага” распаўсюдзіліся па ўсім хрысціянскім Усходзе. Ствараліся яны, вядома, звычайным спосабам — з лапаматоў пэндзлі ды фарбай.

— Аднак незлічоныя спісы “Спаса Нерукотворнага” распаўсюдзіліся па ўсім хрысціянскім Усходзе. Ствараліся яны, вядома, звычайным спосабам — з лапаматоў пэндзлі ды фарбай.

— Аднак незлічоныя спісы “Спаса Нерукотворнага” распаўсюдзіліся па ўсім хрысціянскім Усходзе. Ствараліся яны, вядома, звычайным спосабам — з лапаматоў пэндзлі ды фарбай.

У МІНІАТУРАХ

— Аднак незлічоныя спісы “Спаса Нерукотворнага” распаўсюдзіліся па ўсім хрысціянскім Усходзе. Ствараліся яны, вядома, звычайным спосабам — з лапаматоў пэндзлі ды фарбай.

— Аднак незлічоныя спісы “Спаса Нерукотворнага” распаўсюдзіліся па ўсім хрысціянскім Усходзе. Ствараліся яны, вядома, звычайным спосабам — з лапаматоў пэндзлі ды фарбай.

— Аднак незлічоныя спісы “Спаса Нерукотворнага” распаўсюдзіліся па ўсім хрысціянскім Усходзе. Ствараліся яны, вядома, звычайным спосабам — з лапаматоў пэндзлі ды фарбай.

— Аднак незлічоныя спісы “Спаса Нерукотворнага” распаўсюдзіліся па ўсім хрысціянскім Усходзе. Ствараліся яны, вядома, звычайным спосабам — з лапаматоў пэндзлі ды фарбай.

— Аднак незлічоныя спісы “Спаса Нерукотворнага” распаўсюдзіліся па ўсім хрысціянскім Усходзе. Ствараліся яны, вядома, звычайным спосабам — з лапаматоў пэндзлі ды фарбай.

— Аднак незлічоныя спісы “Спаса Нерукотворнага” распаўсюдзіліся па ўсім хрысціянскім Усходзе. Ствараліся яны, вядома, звычайным спосабам — з лапаматоў пэндзлі ды фарбай.

— Аднак незлічоныя спісы “Спаса Нерукотворнага” распаўсюдзіліся па ўсім хрысціянскім Усходзе. Ствараліся яны, вядома, звычайным спосабам — з лапаматоў пэндзлі ды фарбай.

— Аднак незлічоныя спісы “Спаса Нерукотворнага” распаўсюдзіліся па ўсім хрысціянскім Усходзе. Ствараліся яны, вядома, звычайным спосабам — з лапаматоў пэндзлі ды фарбай.

— Аднак незлічоныя спісы “Спаса Нерукотворнага” распаўсюдзіліся па ўсім хрысціянскім Усходзе. Ствараліся яны, вядома, звычайным спосабам — з лапаматоў пэндзлі ды фарбай.

— Аднак незлічоныя спісы “Спаса Нерукотворнага” распаўсюдзіліся па ўсім хрысціянскім Усходзе. Ствараліся яны, вядома, звычайным спосабам — з лапаматоў пэндзлі ды фарбай.

— Аднак незлічоныя спісы “Спаса Нерукотворнага” распаўсюдзіліся па ўсім хрысціянскім Усходзе. Ствараліся яны, вядома, звычайным спосабам — з лапаматоў пэндзлі ды фарбай.

— Аднак незлічоныя спісы “Спаса Нерукотворнага” распаўсюдзіліся па ўсім хрысціянскім Усходзе. Ствараліся яны, вядома, звычайным спосабам — з лапаматоў пэндзлі ды фарбай.

— Аднак незлічоныя спісы “Спаса Нерукотворнага” распаўсюдзіліся па ўсім хрысціянскім Усходзе. Ствараліся яны, вядома, звычайным спосабам — з лапаматоў пэндзлі ды фарбай.

— Аднак незлічоныя спісы “Спаса Нерукотворнага” распаўсюдзіліся па ўсім хрысціянскім Усходзе. Ствараліся яны, вядома, звычайным спосабам — з лапаматоў пэндзлі ды фарбай.

— Аднак незлічоныя спісы “Спаса Нерукотворнага” распаўсюдзіліся па ўсім хрысціянскім Усходзе. Ствараліся яны, вядома, звычайным спосабам — з лапаматоў пэндзлі ды фарбай.

— Аднак незлічоныя спісы “Спаса Нерукотворнага” распаўсюдзіліся па ўсім хрысціянскім Усходзе. Ствараліся яны, вядома, звычайным спосабам — з лапаматоў пэндзлі ды фарбай.

— Аднак незлічоныя спісы “Спаса Нерукотворнага” распаўсюдзіліся па ўсім хрысціянскім Усходзе. Ствараліся яны, вядома, звычайным спосабам — з лапаматоў пэндзлі ды фарбай.

— Аднак незлічоныя спісы “Спаса Нерукотворнага” распаўсюдзіліся па ўсім хрысціянскім Усходзе. Ствараліся яны, вядома, звычайным спосабам — з лапаматоў пэндзлі ды фарбай.

— Аднак незлічоныя спісы “Спаса Нерукотворнага” распаўсюдзіліся па ўсім хрысціянскім Усходзе. Ствараліся яны, вядома, звычайным спосабам — з лапаматоў пэндзлі ды фарбай.

— Аднак незлічоныя спісы “Спаса Нерукотворнага” распаўсюдзіліся па ўсім хрысціянскім Усходзе. Ствараліся яны, вядома, звычайным спосабам — з лапаматоў пэндзлі ды фарбай.

— Аднак незлічоныя спісы “Спаса Нерукотворнага” распаўсюдзіліся па ўсім хрысціянскім Усходзе. Ствараліся яны, вядома, звычайным спосабам — з лапаматоў пэндзлі ды фарбай.

— Аднак незлічоныя спісы “Спаса Нерукотворнага” распаўсюдзіліся па ўсім хрысціянскім Усходзе. Ствараліся яны, вядома, звычайным спосабам — з лапаматоў пэндзлі ды фарбай.

— Аднак незлічоныя спісы “Спаса Нерукотворнага” распаўсюдзіліся па ўсім хрысціянскім Усходзе. Ствараліся яны, вядома, звычайным спосабам — з лапаматоў пэндзлі ды фарбай.

— Аднак незлічоныя спісы “Спаса Нерукотворнага” распаўсюдзіліся па ўсім хрысціянскім Усходзе. Ствараліся яны, вядома, звычайным спосабам — з лапаматоў пэндзлі ды фарбай.

— Аднак незлічоныя спісы “Спаса Нерукотворнага” распаўсюдзіліся па ўсім хрысціянскім Усходзе. Ствараліся яны, вядома, звычайным спосабам — з лапаматоў пэндзлі ды фарбай.

— Аднак незлічоныя спісы “Спаса Нерукотворнага” распаўсюдзіліся па ўсім хрысціянскім Усходзе. Ствараліся яны, вядома, звычайным спосабам — з лапаматоў пэндзлі ды фарбай.

Антон Пяткевіч. Станіслаў Віткевіч, 1888

Ярошчы. Месяца сядзібы Семирадскіх

Каго сёння здзівіць навіна аб адкрыцці выстаў мастацкі, прэзентацыі рамана літаратаркі або навуковай працы даследчыцы? А 200 гадоў таму лік жанчын-творцаў вёўся на адзінкі. Пра гэтых асоб і распавядзём у нашым новым «серыяле». А першай у пачасным шэрагу будзе паэтка Тэафіля Глінская, што з'явілася на свет блізу возера Свіцязь на Навагрудчыне.

Герб «Ястрабец»

Адразу растлумачым. Імя, пад яким у 1785 годзе зарыўся літаратуры дэбют аўтаркі і пад яким яна увайшла ў гісторыю, не зусім дакладнае. Па документах творца — Багуміла або Багуміла-Сафія (Багуміла — славянскі алпаведнік грэчаскага імя Тэафілія). Пасля шлюбу (1790) прозвішча змянілася на Букаката. Таму энцыклапедычнай фармулёўка мусіць быць такой: «Багуміла-Сафія Букаката (у дзявоцтве Глінская), вядомая таксама як Тэафіля Глінская». Але дзель зручнасці станем выкарыстоўваць звыклую форму.

У «Энцыклапедыі літаратуры і мастацтва Беларусі» (1985) матэрыял пра Тэафілю Глінскую ўкладзены ў чатыры радкі. З іх на характарыстыку забыты адвольныя палова: «Аўтар апісальнай пазмы «Шпорцы» (1784), віншавальных вершаў, перакладаў. Яе творы належалі да класіцысцыйнага кірунку ў шматмоўнай літаратуры Беларусі».

МЕНЕДЖАРЫ ПАЭТКІ

Вядома, калі тая ці іншая гістарычная асоба трапіла ў цэнтр увагі, то першымі за папулярнасцю частей за ўсё б'юцца зямлякі. Так было з Тадэвушам Рэйтанам (галуноўня «піярчышкі» — Адам Мішкевіч, Юльян Няміловіч), са Станіславам Манюшкам (першы біяграф — Аляксандр Валіцкі). Не стала выключэннем і наша героіня.

Свет даведваўся пра яе талент у 1785-м праз падкапілера вялікага літоўскага Яўхіма Храптовіча, гаспадара спынных на ўсю Рэч Паспалітую Шпорцаў. Ён, дарэчы, не цураўся паэзіі (сярод літаратурнай спадчыны палітычнага дзеяча ёсць вершы на беларускай мове, прысвечаны людзям і створаны ў дзіцячыя гады). У 1806-м дадаў да біяграфіі Глінскай некалькі рыс яшчэ адзін сучаснік — Ігнат Бякоўскі, асветнік і гуманіст з Мішчыны. Пісалі пра Тэафілю і літаратуразнаўцы ў XIX стагоддзі, карыстаючыся, праўда, сімпільным на-працоўкам папярэднікаў.

І вось настала XX стагоддзе. Яшчэ адзін наш зямляк — пісьменнік Антон Пяткевіч (пасуеўдзім Адам Плуў) — уносіць ім паэтку ў «Вялікую сучасную

З пакалення асвечаных

ілюстраваную энцыклапедыю» (1900). Тады ж з-пад пера Віктара Гамуліцкага выходзіць аб'ёмная праца «Тэафіля Глінская», у якой упершыню дэталёва разбіраецца літаратурная спадчына аўтаркі.

Важны крок у даследаванні яе біяграфіі зрабіў у 1950-м Тадэвуш Мікульскі, публікацыя якая да гэтага часу застаецца самым паарабязным жыццяпісам Глінскай. Мікульскаму удалося з дэамагомай работ генеалагаў прызнаць, за-сольну тамтэйшым над рэдавалам Тэафілю. Так сталі вядомыя імёны яе бацькоў, мужа, дзяцей.

Апошнім назавём літаратуру энцыклапедыю Ному Korbut, у якой багата звестак пра многіх нашых землякоў. У тым «Oswiecenie: hasla ogolne, greszowe i osobowe. A — H» (1966), пэўна, дзякуючы таму ж Тадэвушу Мікульскаму з'яўляюцца згадкі пра новыя ашуканыя набыткі «Глінскай (Букаката) Тэафілі (Багумілы)». У Беларусі ж некаторую увагу ўдзяліла Глінскай паэтка, перакладчыца і даследчыца Наталія Русецкая — праўда, гаворачы пра большыя знамяціты літаратары таго часу. Прыкладам, пра Францішку Уршулю Радзівіл, якая па колькасці створаганя і па ўнёску ў беларускую культуру ўпэўнена ўтрымляе пальму першынства.

Відав, наспёў час склаці жыццяпіс Тэафілі Глінскай, які абагульніў бы ўжо вядомыя і новыя архіўныя знаходкі. Па-знаёмімся з процамі аўтаркі.

З глыбінь ГЕРБОЎНІКАЎ

На ранку XIX стагоддзя, калі ўсе землі Вялікага Княства Літоўскага увайшлі ў склад Расійскай імперыі, пачаліся разборы шляхты. Адстойвалі годзіць, нават тая рода, якія здатны адтрымаць важную ролю ў палітычным жыцці і ў шляхецкім які нішто ніколі не сумніваўся. Дзякуючы такім разбормам з цягам часу ў архівах назапсалася шмат тоўстых дваранскіх спраў, у якіх нароўні з арыганальным было багата фальсіфікаваных дакументаў. Над іх стварэннем працавала вялікая колькасць заікаўленых. І выяўляць, дзе праўда, а дзе сёння даводзіцца даследчыкам.

У «Гербоўніку наваградскай шляхты» (1997) гаворыцца, што пачынальчыкам фаміліі Глінскія назвалі нейкага Крыштафа. Ён за «мужнасць у бітвах з паганцамі» атрымаў у 1000-м «ад польскага князя Мечыслава герб «Ястраб» (ці «Ястрабец»)». Паводле іншых дакументаў, у радавод складана ўлітаўся знакаміты гетман палыны літоўскі Міхал Глінскі, што ў 1506-м вярнуў татаваў у бітве пад Клецкам. Калі верыць некаторым даследчыкам, Міхал Глінскі нахадзіў ад Мамай, бек-дзірбека і сямніка Залатоў Арды (герб Глінскіх сапраўды выглядае як татарска тамга або ж перавярнуты герб «Каломны», азізін з галуных сімвалаў ВКЛ). Але адсунем убок глыбокую даўніну і перанясёмся ў свет рэальных падзей.

Прадзед паэткі, Крыштаф Глінскі, які амаль усё яе іншыя процы, належаў да кальвініскай шляхты Рэчы Паспалітай. Ён быў прафесійным вайскоўцам і, пакінуўшы ратныя справы, у 1670-м вярнуўся на Навагрудчыну. У 1689-м ажаніўся з цёткай будучага першага рымска-каталіцкага мітрапаліта Рэчыі — арыбіскупка Магілёўскага Станіслава Богуш-Сестранцэвіча.

Дзед Феліцыян Глінскі — кальвініст. У Паўночную вайну служыў у расійскай войска, быў сяржантам Праабражэнскага палка (да 1722 года). Вярнуўшыся, атрымаў ад вялікага гетмана літоўскага Міхала Вішнявецкага пазтэг на чын капітана драгунскага палка. Кар'еру завяршыў у 1751-м у чыне генерал-ад'ютанта з рангам обершт-лейтнанта войскаў ВКЛ. У 1727 годзе ўзяў шлюб з Багумілай-Тарэзай Дамаслаўскай у Луцкім кальвініскай зборы. У іх нарадзілася 10 дзяцей. Маці паэткі Яўлія-Тэафіля з'явілася на свет у Дамаслаўчыне 13 верасня 1743 года адной з апошніх. Дамаслаўчына — маёнтак з гісторыяй. З 1751-га да 1939-га ім валодаў род Варбоўскіх (браты Варбоўскія ўваходзілі ў сямліны Таварыства філарэтаў). Некаторы час пасля вяртання на радзіму тут у сяброўства Віленскім універсітэце жыў Ян Чачот і Тамаш Зан. На жаль, ад маёнтка нічога не засталася, акрамя малюнічных краявідаў.

жыцця Навагрудчыны і Слуцка ў 1695—1700 гады. Гэтая каштоўная крыніца захавалася і была перавыдадзена ў 1998-м. Незабытоўскія валодалі і сыйнага Валеўкай, якую яшчэ згадаем.

Нарошце, мы палышлі да Крыштафа Глінскага, бацькі нашай героіні. Як і процы, быў вайскоўцам. З 1763-га — гаспадар Вялікіх Косічаў, што далася яму ад сваякоў Дамаслаўскіх. Кар'ера Крыштафа выглядае так: харунжы (1752), паручнік, капітан коннай гвардыі вялікалітоўскага войска (1758), обершт-лейтнант (1777), падпалкоўнік (1785), а з 1792-га згадаемца як палкоўнік (праўда, з 1786-га ён у адстаўцы).

Даволі Крыштаф Глінскаму паўдзельнічаць і ў значнай палітычнай гульні. У сакавіку 1767 года абрабеша сакратаром Слуцкай канфедэрацыі — палітычнага саюза прараслаўнай, кальвініскай і лютэранскай шляхты Вялікага Княства Літоўскага, якая дамагаўся роўных з каталікам праваў (і дабілася на сямце ў 1768-м). Да гэтай канфедэрацыі далучыліся і процы Алама Мішкевіча, бабуля якая была кальвіністкай.

Як бачым, сваякі паэткі па мячы — людзі ніпростыя. А што па кудзелі? Галухоўскія герба «Ляліва» таксама належалі да кальвініскай шляхты Вялікага Княства Літоўскага. Капітан Яго Каралеўскі Мосці Габрыэль-Юзаф Галухоўскі (дзед літаратаркі) 7 студзеня 1727 года ўзяў шлюб з Багумілай-Тарэзай Дамаслаўскай у Луцкім кальвініскай зборы. У іх нарадзілася 10 дзяцей. Маці паэткі Яўлія-Тэафіля з'явілася на свет у Дамаслаўчыне 13 верасня 1743 года адной з апошніх. Дамаслаўчына — маёнтак з гісторыяй. З 1751-га да 1939-га ім валодаў род Варбоўскіх (браты Варбоўскія ўваходзілі ў сямліны Таварыства філарэтаў). Некаторы час пасля вяртання на радзіму тут у сяброўства Віленскім універсітэце жыў Ян Чачот і Тамаш Зан. На жаль, ад маёнтка нічога не засталася, акрамя малюнічных краявідаў.

Царква Св. Пятра і Паўла, Валеўка

Яўхим Храптовіч. Ян Дамель, 1809

ДА ГЛІНСКІХ У ВЯЛІКІЯ КОСІЧЫ

Некалькі гадоў таму мне давялося набыць у тых мясцінах. Знаёмыя мастакі параілі набыць вядомую на ўсю Навагрудчыну крыніцу з жывой і мёртвай вадой. «Кліптак» сапраўды аказаўся надзвычайным (з дзюх алтуні блізі моцныя струмені, якія адрозніліся тэмпературай) і папулярным, бо стала велізарнай чарга ахвотных набраць вады. Але ці мог я ўзяць, што праз час вярнуць тулы ў віртуальнай вандроўцы? Як высветлілася, ад крыніцы да маёнтка, дзе нарадзілася паэтка, некалькі сотняў метраў, а значыць, гэтак месца памінаць! Аўтарка, што працягла ў Косічах усё жыццё, бывала ля крыніцы штодня.

І гэта яшчэ не ўсе цікавінкі. Калі ад Косічаў рухацца на ўсход, то не абмінуць колішні маёнтак Семирадскіх Ярошчы. Тут нарадзіўся Іпаліт, бацька сусветна вядомага мастака Генрыха Семирадскага. Дзед творцы, навагрудскі земскі судзія Элеўтэрыі, таксама заслугоўвае нашай увагі. Па-першае, ён збіраваў з заснавальнікам Віленскай мастацкай школы Янам Рустэмам (і быў у 1796-м на хросце дачкі жывапісца ў Дзятлаўскім палацы). Па-другое, камунікаваў з Глінскімі, нават быў апазітам у Косічах асістнтам на хросце адной з дачок паэткі ў 1792-м. І па-трэціе, род Элеўтэрыі апакеваўся над знакамітым касцельчыкам (сёння пра-васлаўная царква) у Валеўцы. Там, імаверна, бралі шлюб бацька Алама Мішкевіча. Блізку хараў Элеўтэрыя і пачкавалі.

Калі ж з Ярошчыны паліцца на поўнач, то праз два кіламетры будзе спынная Радогошча (вёска і мясцінае гарадзішча, якое некаторыя даследчыкі лічаць башкам філарэтаў). Побач месціцца маёнтак Чомбраў, вядомы ўсім мішкевічазнаўцам. Спярша ім валодалі Семирадскія, потым Узлоўскія. Эканомам пры Узлоўскіх працаваў дзед Алама Мішкевіча на маці Ма-

ДА ГЛІНСКІХ У ВЯЛІКІЯ КОСІЧЫ

цей Маеўскі, а яго дачка Барбара — адмістрыняй. Пэўна, у Чомбраве пасля вынчання ў касцёле (Валеўка) на яселлі ў Мішкевічу гуляла ваколочная шляхта. Дык вось і Узлоўскія добра ведалі Глінскіх. І самае галоўнае. Ад Косічаў праз Ярошчы прамою ліснай дарогай (каля кіламетра) можна выйсці да легендарнага возера Свіцязь.

ЗАСТАЛІСЯ ХВАСТЫ

У гісторыі сям'і Глінскіх-Галухоўскіх ёсць дзве таямніцы — пакуль без разгадкаў. У метрычных кнігах няма звестак пра шлюб бацькоў паэткі і не хрост. На-конт першага можна сказаць: на 1760 год яны ўжо былі жанатыя. Што да часу нараджэння літаратаркі, то яна прыйшла на свет у 1762-м або ў 1763-м.

На сёння гэта ўсё. А ў наступнай частцы мы распавядзём пра паэтычны дэбют Тэафілі Глінскай, пра тое, якую ролю ў ім адыграў падкапілер вялікі літоўскі Яўхим Храптовіч, і пра іншыя цікавінкі.

ЗАСТАЛІСЯ ХВАСТЫ

У гісторыі сям'і Глінскіх-Галухоўскіх ёсць дзве таямніцы — пакуль без разгадкаў. У метрычных кнігах няма звестак пра шлюб бацькоў паэткі і не хрост. На-конт першага можна сказаць: на 1760 год яны ўжо былі жанатыя. Што да часу нараджэння літаратаркі, то яна прыйшла на свет у 1762-м або ў 1763-м.

На сёння гэта ўсё. А ў наступнай частцы мы распавядзём пра паэтычны дэбют Тэафілі Глінскай, пра тое, якую ролю ў ім адыграў падкапілер вялікі літоўскі Яўхим Храптовіч, і пра іншыя цікавінкі.

Возера Свіцязь

Афіша з 18 па 25 кастрычніка

НАЦЫЯНАЛЬНЫ МАСТАЦКІ МУЗЕЙ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
г. Мінск, вул. Леніна, 20, тэл.: 8 017 3970163 (рэсурсныя адрасы)

- **Пастаянная экспазіцыя.**
- **Выстава «Пільны час».** Жывапісныя і скульптурныя творы беларускіх мастакоў — юбіляраў 2024 года. **Да 21 кастрычніка.**
- **Выстава «Іконы Веткі. Спас Нерукотворны.** Творы са збору Веткаўскага музея стараабрадніцтва і беларускіх традыцый імя Ф. Р. Шклярава». **Да 27 кастрычніка.**
- **Выстава акаваральных работ Аляксандра Лакоткі «Беларусь красою вечною».** **Да 3 лістапада.**
- **Выстава «Сямён Дамарад. Краўдныя радзімы».** Калі 50 жывапісных твораў з майстэрні аўтара і фонду музея. **Да 24 лістапада.**
- **Экскурсіі: «Самыя-самыя...» (6+).**
- **«Якога колеру зима?» (6+), «Казкі Усходу» (10+), «Міфы Сярэдняй Гравы і Рыма» (10+), «Партрэты даўня мінулых пакаленняў...» (10+), «Пляч моў каханя» (16+), «Жаночы партрэт» (16+), «Мінск у музеі» (16+).** Правадзіцца заўсёды.

МУЗЕЙ «ДОМ ВАНЬКОВИЧА» КУЛЬТУРА І МАСТАЦТВА 1-Й ПАЛОВЫ XIX СТ»
г. Мінск, вул. Інтэрнацыянальная, 33а, тэл.: 017 3637796, 8 017 3588878

- **Пастаянная экспазіцыя.**
- **Фотавыстава Валерыя Сірыкава «Зарэдае».** **Да 5 лістапада.**
- **Праграма «Календыя «люстаркі» шляхецкай сямлі».** Правадзіцца заўсёды.
- **Квэст «Тамніцы старажытнага сядзібы».** Папярэдні запіс. Правадзіцца заўсёды.
- **Квэст «Плошкі мінула».** Правадзіцца заўсёды.
- **Экскурсіі «Інтэр'ер шляхецкай сямлі».** Папярэдні запіс. Правадзіцца заўсёды.
- **Экскурсіі «Шлях мастака Валенція Ваньковіча».** Папярэдні запіс. Правадзіцца заўсёды.
- **Экскурсіі «Сядзібы партрэт».** Папярэдні запіс. Правадзіцца заўсёды.

МУЗЕЙ В. К. БЯЛЫНЦКАГА-БІРУЛІ
г. Магілёў, вул. Ленінская, 37, тэл.: 8 0222 650203, 8 0222 658800

- **Пастаянная экспазіцыя.**
- **Арт-вядома «Зразумелы мастацтва».** Правадзіцца заўсёды.

Падрабязней на сайце artmuseum.by альбо па тэлефоне 8 0222 650203, 8 0222 658800.

МУЗЕЙ БЕЛАРУСКАГА НАРОДНАГА МАСТАЦТВА
Мінскі р-н, Астрашчыцка-Гарадзіцкі с/с, в. Акаліца, вул. Іванюцкая, 17а, тэл.: 8 017 5007468

- **Пастаянная экспазіцыя.**
- **Выстава «Традыцыйная беларуская кераміка».** Творы з фонду Нацыянальнага мастацкага музея і вячэцкага музея традыцыйнай культуры. **Да 27 кастрычніка.**
- **Батлечны спектакль «Правадзіцца заўсёды».** Майстар-клас «Саломалічэнне».
- **Майстар-клас «Плячка-мотанка».** Правадзіцца заўсёды.
- **Майстар-клас «Ткацтва».** Правадзіцца заўсёды.

**МАГІЛЁўСКИ АБЛАСНЫ
ДРАМАТЫЧНЫ ТЭАТР**

г. Магілёў, вул. Першамайская, 7,
тэл.: 8 0222 656604 (каса),
сайт: mdrama.by

- Казка-фантастыка ў 1 дзеі **“Іншапланецяня” (0+)**. 19 кастрычніка ў 12.00.
- Сцэнічны містэрый у 2 дзеях **“Маленькія трагедыі” (16+)**. Прэмера. 19 кастрычніка ў 18.30.
- Хулганская камедыя для дзяцей і дарослых у 2 дзеях **“Казка пра каралеву, принцэсу, рыцара і пачвару” (6+)**. 20 кастрычніка ў 12.00.
- Prank comedy ў 2 дзеях **“Шалёныя грошы” (16+)**. 20 кастрычніка ў 18.30.
- Казка-гульня **“Як Воўк мамы быў” (0+)**. Гастролі Нацыянальнага акадэмічнага тэатра імя Якуба Коласа (Віцебск). 24 кастрычніка ў 11.00, 25 кастрычніка ў 11.00.
- Трагічная балада ў 2 дзеях **“Гамлет” (16+)**. Гастролі Нацыянальнага акадэмічнага тэатра імя Якуба Коласа (Віцебск). 24 кастрычніка ў 18.30.
- Камедыя ў 2 дзеях па песе “Смешныя грошы” — **“Фанцікі” (16+)**. Гастролі Нацыянальнага акадэмічнага тэатра імя Якуба Коласа (Віцебск). 25 кастрычніка ў 18.30.

УНП 700184059

**НАЦЫЯНАЛЬНЫ АКАДЭМІЧНЫ
ТЭАТР ІМЯ ЯНКИ КУПАЛЫ**

г. Мінск, вул. Энгельса, 7,
тэл.: 8 017 3654237, 8 017 3576627,
пошта: kupalabilet@mail.ru

- Трагікамедыя **“Чакана гучна і да болю блізка” (16+)**. Камерная сцэна. 18 кастрычніка ў 19.00.
- Містычная легенда пра каханне ў 1 дзеі **“Чорная панна Нясвіжа” (12+)**. Галоўная сцэна. 19 кастрычніка ў 19.00, 25 кастрычніка ў 19.00.
- Канцэрт у цэмы **“Дым над вадою” (12+)**. Жывы гук. Імпрэза праводзіцца па вул. Валгаградскай, 35. 19 кастрычніка ў 19.00.
- Музычная камедыя па песе У. Галубка ў 2 дзеях **“Пісаравы імяніны” (16+)**. Галоўная сцэна. 20 кастрычніка ў 19.00.
- Драма **“А зоры тут ціхія” (12+)**. Галоўная сцэна. 23 кастрычніка ў 19.00.

УНП 100377901

**НАЦЫЯНАЛЬНЫ АКАДЭМІЧНЫ
ВЯЛІКІ ТЭАТР ОПЕРЫ І БАЛЭТА
РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ**

г. Мінск, пл. Парыжскай Камуны, 1,
тэл.: 8 017 2431041 (каса),
8 017 3615493

- Сімфанічны канцэрт **“Шэдэўры рускай музыкі” (12+)**. 18 кастрычніка ў 19.00.
- Балет у 2 дзеях **“Папялушка” (6+)**. 19 кастрычніка ў 18.00.
- Опера ў 2 дзеях **“Вяселле Фігара” (12+)**. 20 кастрычніка ў 18.00.
- Экскурсія **“Унікальны свет закулісы Вялікага тэатра Беларусі” (6+)**. 22 кастрычніка ў 15.30, 23 кастрычніка ў 15.30, 24 кастрычніка ў 15.30, 25 кастрычніка ў 15.30, 26 кастрычніка ў 14.00.
- Опера ў 4 дзеях **“Аіда” (12+)**. 22 кастрычніка ў 19.00.
- Балет у 2 дзеях **“Лебядзінае возера” (12+)**. 23 кастрычніка ў 19.00.
- Канцэрт **“Неразгаданы Парыж” (12+)**. Камерная зала імя Л. П. Александровскай. 24 кастрычніка ў 19.30.
- Опера ў 4 дзеях **“Кармэн” (12+)**. Спектакль Маскоўскага дзяржаўнага акадэмічнага дзіцячага музычнага тэатра імя Наталлі Сац. 25 кастрычніка ў 19.00, 26 кастрычніка ў 18.00.
- Рок-класік-опера ў 2 дзеях **“Валадар мух” (9+)**. Спектакль Маскоўскага дзяржаўнага акадэмічнага дзіцячага музычнага тэатра імя Наталлі Сац. 27 кастрычніка ў 11.00 і 18.00.
- Канцэрт **“Вечар італьянскай вакальнай музыкі” (12+)**. Камерная зала імя Л. П. Александровскай. 27 кастрычніка ў 18.30.

УНП 191081322

**НАЦЫЯНАЛЬНЫ ГІСТОРЫКА-
КУЛЬТУРНЫ МУЗЕЙ-ЗАПАВЕДНІК
“НЯСВІЖ”**

г. Нясвіж, вул. Ленінская, 19,
тэл.: 8 01770 20602, 8 01770 20660,
8 029 5518051, 8 029 1903149

- Палацавы ансамбль**
- Тэатралізаваная экскурсія **“Гісторыя адной каралевы”**. 19–20 кастрычніка з 12.00.
 - Выставачны праект **“Прыгажосць і мода. XIX–XXI стагоддзі”**. Да 20 кастрычніка.
 - Акцыя **“У музей усёй сям’ёй”**. Да 21 кастрычніка.
 - Экспазіцыя **“Цудатворная Жывоціцкая ікона Божай Маці ў камені”**. Аўтар праекта А. Папельскі. Малая выставачная зала. Да 18 лістапада.
 - Выстава **“Маджарскія: армянскі род у гісторыі Беларусі”**. Калекцыйныя залы “Слуцкія паясы”. Да 31 снежня.
 - Міжнародны выставачны праект **“Castrum doloris. Пахавальныя цырымаліі нясвіжскага двара”**. У складзе пастаяннага экспазіцыі.
 - Квэст **“Палацавыя таямніцы”**.
 - Виртуальныя выставы: **“Ператвораны ў попель. Генацід беларускага народа на тэрыторыі Нясвіжскага раёна ў гады вайны”**, **“Нясвіж – здабытак сусветнай культуры”**, **“Разбураны след вайны ў архітэктуры Нясвіжа”**, **“Шэдэўры калекцыі і ўнікальныя артэфакты музея-запаведніка «Нясвіж»”**.
 - Тэматычныя і агляльныя экскурсіі па гісторыка-архітэктурных помніках і ландшафтных парках Нясвіжа.

Інфармацыйна-касавы цэнтр

(г. Нясвіж, вул. Гейска, 1)

- Экспазіцыя твораў Наталлі Гузняк **“...Я так бачу”**. Да 15 студзеня.

Пастаянныя экспазіцыі

- **“Гарадское самакіраванне ў Нясвіжы ў XVIII – 1-й палове XIX ст.”**.
- Калекцыя гадзіннікаў XIX–XX стагоддзяў **“Культура часу”**. З фондаў музея-запаведніка.

Мерапрыемствы

- Квэсты: **“Безаблічны артэфакт”**, **“Карта сямі каралеўстваў”**, **“Музейны дэтэктыў”**, **“Музейнае расследаванне”**.
- Культурныя мерапрыемствы: **“Прыём у княгіні”**, **“Дзень нараджэння ў ратушы”** (група да 12 чалавек ад 6 да 11 гадоў).
- Сюжэтна-ролевая развівальная праграма **“Школа шпіёнаў”** (да 25 чалавек).
- Гульня-знаёмства **“Музейка аб музеі”** (група да 25 чалавек ад 4 да 7 гадоў).
- Гульнявая праграма **“Выкрутасы”** (група да 25 чалавек).

Падрабязнасці па тэлефонах 8 01770 20602,
8 01770 20660 або на сайце niasvizh.by.

**БЕЛАРУСКИ ДЗЯРЖАЎНЫ МУЗЕЙ
ГІСТОРЫ ВЯЛІКАЙ АЙЧЫННАЙ
ВАЙНЫ**

г. Мінск, пр-т Пераможаў, 8,
тэл.: 8 017 2030792, 8 029 1440792,
8 017 3271166

- **Пастаянная экспазіцыя**.
 - Выстава **“Музей, якому служыў”**, прысвечаная 80-годдзю ўстановы. 3 22 кастрычніка, 13.00.
 - Часовая экспазіцыя **“Адзінай памці верныя”**, прысвечаная 80-годдзю вызвалення Беларусі.
 - Часовая экспазіцыя **“Музей. Час. Паміць”**, створаная ў рамках праекта “Адкрытыя фонды”.
 - У продаж паступілі сертыфікаты на наведванне экспазіцыі музея.
- Падрабязнасці ў сацыяльных сетках і на сайце wamuseum.by.

УНП 100235472

**НАЦЫЯНАЛЬНЫ ЦЭНТР СУЧАСНЫХ
МАСТАЦТВАў РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ**

г. Мінск, вул. Нярасава, 3,
тэл.: 8 017 2350331,
час працы: серада – нядзеля
з 12.00 да 20.00

- Персанальная выстава Захара Кудзіна **“З’ява”**. Да 27 кастрычніка.
- Персанальная выстава Надзеі Сёнмез **“Твары. Рэха пачуццяў”**. Да 10 лістапада.

г. Мінск, пр-т Незалежнасці, 47,
тэл.: 8 017 2350332, 8 017 3990978,
час працы: аўторак – нядзеля
з 12.00 да 20.00

- Выстава **“Слоўнікавы запас”**. Да 20 кастрычніка.

УНП 192545414

БЕЛАРУСКИ ТЭАТР “ЛЯЛКА”

г. Віцебск, вул. Пушкіна, 2,
тэл.: 8 0212 669077 (каса)

- Казка-гульня ў 1 дзеі **“Прыгоды Калабка” (3+)**. Фэа тэатра. 19 кастрычніка ў 10.30.
- Сакрэтная казка **“Мой вялікі маленькі Дзядуля” (5+)**. Глядзельная зала. 19 кастрычніка ў 12.00.
- Інтэрактыўны спектакль **“Церамок” (2+)** ад тэатра лялек “Ухтышка”, Віцебск. Фэа тэатра. 20 кастрычніка ў 10.30.
- Зусім верагоднае здарэнне ў 2 дзеях **“Яшчэ раз пра Чырвоную Шапачку” (3+)**. Глядзельная зала. 20 кастрычніка ў 12.00.

УНП 300001869

**Нацыянальны мастацкі музей
Рэспублікі Беларусь**

аказвае фізічным і юрыдычным асобам паслугі па рэстаўрацыі і кансервацыі ікон, твораў выяўленчага і дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва.

Тэлефоны: **8 017 3970163,
8 025 6677819.**

УНП 100577771

Падпіска

Газета “Культура”

Індывідуальны 63875 1 мес. – 15,43 руб.	Ведамасны 638752 1 мес. – 25,04 руб.	Ільготны (для арганізацый асоб, якія афармляюць падпіску сваім супрацоўнікам і пенсіянерам)
63879 1 мес. – 17,38 руб.		

**Газета “Культура” і часопіс “Мастацтва”
(камплэкт)**

Індывідуальны 63874 1 мес. – 33,02 руб.	Ведамасны 638742 1 мес. – 59,76 руб.	Падрабязней – на сайце kultura-info.by
--	---	---

КУЛЬТУРА

Сайт:
kultura-info.by
E-mail:
kim@kultura-info.by

ШТОТЫДНЁВАЯ
ГРАМАДСКА-ПАЛІТЫЧНАЯ
ГАЗЕТА, ДЛЯ ДАСУГУ
(КУЛЬТУРА, МАСТАЦТВА).
Выдаецца на беларускай
мове.

Заснавальнік —
Міністэрства культуры
Рэспублікі Беларусь.
Рэгістрацыйнае пасведччанне
№ 637, выданае
Міністэрствам інфармацыі
Рэспублікі Беларусь.

Выдавец — рэдакцыйна-
выдавельная ўстанова
“КУЛЬТУРА І МАСТАЦТВА”.

Дырэктар —
КУЗНЯЦОВА
Наталія Васільеўна.

Рэдакцыя газеты “Культура”:
Галоўны рэдактар —
КУЗНЯЦОВА
Наталія Васільеўна.

Намеснік галоўнага
рэдактара —
ШЧУРОК Жанна Генадзьеўна.

Адказны скартэрар —
Галіна МАЛІНОВСКАЯ.

Рэдактары аддзелаў —
Віктар ГАУРЫШ,
Данііл ШЭЙКА.

Адрас рэдакцыі: 220013,
г. Мінск, пр-т Незалежнасці, 77,
чацвёрты паверх.

Тэлефон: 8 017 2860797.
Тэлефон-факс: 8 017 3345741.
Бухгалтэрыя: 8 017 3345735.
Рэкламны адрас: 8 017 2860797.

Падпісны індэкс:
63875, 638752, 63879.

Ільготны на паўгоддзе:
63872, 638722 (зніжка 15 %).

Камплэкт (газета “Культура”
і часопіс “Мастацтва”):
63874, 638742 (зніжка 10 %).

Аўтары допіскаў паведамляюць
прозвішча, поўнае імя і
імя па бацьку, пашпартныя
звесткі (нумар, дату выдачы,
кім і калі выданыя)
пашпарт, асабісты нумар),
асноўнае месца працы,
зваротны адрас.
Аўтарскія рукапісы
не рэвізуюцца і
не вяртаюцца.
Меркаванне аўтара можа
не адпавядаць пункту
гледжання рэдакцыі.
Аўтары нсуць адказнасць
за дакладнасць матэрыялаў.

Набыць газету ў Мінску
можна ў крамах
“Белдрук”
на пр-це Незалежнасці, 48,
і Пераможаў, 5,
на вул. Лабанка, 2,
Валадарскага, 16,
Няміга, 30, Леніна, 18,
Максіма Багдановіча
(ля прыпынку “Ст. м.
“Няміга””), у падземных
пераходах на плошчы
Перамогі і станцыі метро
“Пятроўчына”.

Падпісанне ў друк 17.10.2024
у 16.00. Замова № 2277.
Наклад 3598.

Рэспубліканскія ўнітарныя
прадпрыемства “Выдавецтва
“Беларускі Дом друку””
220013, г. Мінск,
пр-т Незалежнасці, 79/1.
ЛП № 3820000007667
ад 30.04.2004.

© “Культура”, 2024.

Рознічны кошт —
па дамоўленасці.
* — матэрыял на правах
рэкламы.